

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy evre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-harabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, június 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Védekezés a — sírból.
- A képviselőház ülése.
- Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf Aradvidéki iparegyesület.
- Néhány szó szünnapokról.
- Szelle József két Wertheim-szekrénye.
- A gázgyárból — részvénytársaság.
- Egyen helyes világításban.
- Munkásnyugdíj Franciaországban.
- A női ipariskola kiállítás.
- Ugron Gábor nyilatkozik.
- A pelgármesterek Aradon.
- Náday Ferenc emlékeiből.
- A nyomdászok mulatsága a Csálában.
- Tíz éves találkozó.
- A megpumpolt külségi előljáróság.
- A gyoroki gyilkosok.
- Tarca: Lótuszvirág. Irta: Gömbösné-Galamb M.
- Csarnok: Utvesztőben. Irta: Hevesiné Sikor M.

Védekezés — a sírból.

Arad, június 22.

Miként a szellemek órájában a sírből feltörő kísértet hangja, úgy szólal meg a már eltemetett Ugron nyilatkozó hangja, mialatt csontkarjaival felfeszíteni iparkodik a koporsó kemény falát. A koporsója meg is nyílik, — így képzeletben azt Zichy is az „Éjjel a temetőben“ című festményében, — a feltámadottnak lelke vissza szállt és az éjjeli csendben szól, beszél, szónokol, szaval. A többi szellem elmélázva figyeli a szavakat, melyek ármányról, cselszövegről, rágalmakról beszélnek és áhitatos csendben megbólintják üreges

koponyájukat, mikor félreismert szándékáról, igaz hazaszeretetéről, önzetlenségéről és nemzete iránti végtelen hűségéről beszél Ugron Gábor, a már eltemetett demagog.

De halljuk csak! Lapuljunk a sirkert mohos falához. Ime, a tizenkettedik óra elkongása után kiemelkedik sírjából az Ugron-párt minden egyes tagja és a szennyes lepelbe burkolva körülállják vezérüket és csodálkozva hallgatják kísérteties szavát.

— Mig éltem — így szól Ugron szelleme — nem szóltam nektek arról, a mi bensőmben mint titkos vágy élt, nem szóltam nektek magasra törő eszméimről; arról, hogy francia pénzen meg akartam teremteni a hatalmas bankot, a hármasszövetség megbontását célzó egyetlen alkalmas eszközt. Mert hisz tudjátok, hogy a földön még mindig a pénz beszél és csak a kutya ugat. Oh ne vádoljatok ti is ocsmány haszonleséssel, hisz ismertetek engem, az én egyéniségem mindenkor háttérbe szorult, mikor a pártról, a hazáról és azok üdvösségéről volt szó!

A magyar kézvélemény Rimler sirásom segítségével elhantolt e sötét kriptában; oh oly korán jött el a nagy kaszás és oly korán vágta le életem kalaszát! Előbb, mintsem hogy beléavathattalak volna benneteket nagyszerű és példátlan tervembe.

De most a szellemek órájában kiemelkedünk a sírből mi mindannyian, kik ve-

lem együtt befejeztétek kicsiny játékaitokat, és most ismerjétek fel bennem gondoskodó atyátokat, üdvösségetekért fáradozott vezéreteket! Igen, ha már kipattant fent a politika mezején titkos szövetkezésem a külföld hatalmasságaival, hát tudjátok meg, hogy azok a milliók, melyeket Franciahonból hozni akartam, csupán a ti és a pártom érdekét lettek volna hivatva szolgálni. Ti lettetek volna a banknak busásan megfizetett hivatalnokai, a nyereség csak a miénk lett volna és ezt mind oda vittük volna ahoz az oltárhoz, mely pártunk templomában áll, hogy egykoron hatalmasak legyünk, hogy mi diktáljuk édes hazánkban a rendet, a törvényt, a szláv aspirációk felszegélyezésére, a klerikalizmus dicsőségére.

Nemde, ti hisztetek még bennem, ti nem hallgattok azokra az ocsmánytámadásokra, melyekkel engem és benneteket vádolnak kárörvendve mindazok, kiknek szintén fog ütni egyszer az utolsó órájuk.

És a szellemek csontujjaikat felemelve, fenyegetik a vezért és kiáll egyik a sorból és imígy szól:

— Miért mondd ezt most a szellemek órájában? miért nem akkor, mikor bizalmunkat bírva, talán lelkes küzdőtársakat találhattál volna bennünk? Oh hazug volt a lelked, hazug most a szellemed is. Menj vissza sirodba és marcanolja a lelkedet az a tudat, hogy önzetlenségemben, tiszta szándékomban nem

TARCA.

Lótuszvirág.

Irta: Gömbösné-Galamb Margit.

Györtelek a felesége felé fordította galamb-
ősz fejét:

— Most rajtad a sor, Izabella. én már meggyóntam neked fiatalságom összes könnyelműségeit. Meglesz bocsájtva neked is minden, hiszen mi voltaképpen soha senkit sem szeretünk igazán, — mindig csak egymást, s ha vétettünk néha ez érzések ellen...

Az asszony bizonytalan hangon vágott közbe:

— Ne bolygassuk meg a múltat, Imre. Éppen azért ne, mert szeretjük egymást ma is. Amit te elmondtál, fájdalmat okozott nekem. Tudom, hogy világfi voltál, hogy csapongó lelkeddel máshol is megpihentél, de minderről megbizonyosodni rosszul esett. A szív érzékenységét meg nem változtathatja sem az idő, sem a kor, és én jobban szerettem volna meghalni a kételyeimmel, mint a hátralevő éveket azzal a tudattal élni át, hogy volt idő, mikor egészen kisiklottam a szivedből.

— Egészen sohasem, Izabella! Te voltál mindig az oltárom, a lelkelem szentsége. S ha volt idő az életben, mikor kevesebb áhitattal gondoltam rád, annak te voltál az oka... Lásd, nem hiába tettem azt, hogy bevallottam

előttem mindent, amivel csak valaha vétkeztem ellened.

Azért tettem, hogy hasonló őszinteséget kérjek tőled is. Az életem sok apró bűne és nagy léhaságai közepett is mindig éreztem, hogy nélküled élni se tudnék. És amikor észrevettem — mert nem volt titok előttem — hogy másfelé hajlik a szived, kimondhatatlanul megszenvedtem érte. Izabella, érts meg engem! Engedd, hogy most, öregségünkre, világosságot gyujtsak a mult homályosságaiba. Akkor nem volt erőm megbizonyosodni róla, gyáva voltam szembenézni a lehetőséggel, hogy te tán megcsalsz engem. És az a hit, amelynek egyik felében benne volt a kétely, hogy igazságtalanul gyanusítottalak, teljesen boldogtalanná tett engem.

Rég elmúlt minden, s azért a szent nyugalomért, amit már az életünk alkonyának első árnyalatától kezdve melletted éreztem: megbocsátottam neked mindent, mert meglettem a hibát önmagamban, és megtaláltam a mentéget a te nagy szépségedben, amely feléd vonzotta a legtöbb férfiszívet. De azért most, mikor már este van, mikor tudjuk mind a ketten, hogy a nagy álomnak eljöttén egymás nevével némul el ajkunk: valid be nekem azt a régi érzésedet, mondd el, ha visszaadtad-e csak egyszer is, a sok hűtlenséget, megbánást, amit ellened elkövettem?

Az asszony erősen a szemébe nézett az urának. — aztán egy kissé lehajotta fejét és fehér haja alatt szép, magas homlokán egy

rózsaszín felhő suhant át, míg csendesen így szólt:

— Nem tudom kire gondolsz, Imre?

Hidegen, erőltetett nyugalommal hangzott a válasz, csak ennyi, és semmi más:

— Sztankovány...

A kimondott névre egyszerre visszazárt egy darabka a mult életükből. Az a rózsaszín felhő újra ott lebegett az ősz fűrtök alatt, s a régi hit, melynek egyik felében ott égett a kétely, újra átsiklott a férfi szívében. De azért erőt vett a felindulásán, és olyan nyugalommal, a mely megtévesztette az asszonyt is, tette hozzá rövid, kínos szünet után:

— Mindent megértettem, mindent megbocsátottam, Izabella... Én sokkal többet hibáztam ellened, de ez a beösmérés megérdemel talán annyit, hogy ne titkolj előttem többé semmit.

— Hiszel a szavamnak? — kérdé egyszerűen az asszony.

— Nem, bocsáss meg, de itt csak a bizonyítékok beszélhetnek.

A felesége sokáig, szeretettel nézett föl az arcába, és azt gondolta magában, úgy érezte, hogy hosszú évtizedek vezeklése, lelkifurdalása ér véget e napon. Oh, hányszor vágyott rá, hogy bevallva mindent, megcsókolhassa az ura kezét, mikor ez neki megbocsát. És most váratlanul jött el a perc, eljött a feloldozás minden reményével, hiszen ő maga kéri a valloásra, ő maga biztosítja, hogy megbocsátott és mindent elfelejt! Hálás a lelke mélyén, és áldja

hisznek fent a földön és mi sem hiszünk benne itt lenn a sirban. ahová berántottál bennünket, vakon hívőket.

— Oh ne átkozzatok — hisz tudjátok a történelemből, hogy *Kossuth Lajos* . . .

É percben kukorikol a kakas, és a megnyílt sirokba buknak belé *Ugron* és pártjának hívei. A szellemnek órája elmúlt, a sirhantok bezárulnak — néma, végtelen csendben gyöngéd szellő libegteti meg a szomoru füzek ágait és a kis kápolnában hangzik a misézők kórusa: *Requiescat in pace!* △

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház közigazgatási bizottsága *Horánszky* Nándor elnöklésével ma a képviselőház ülése előtt ülést tartott, melyen a kormány részéről *Szell* miniszterelnök és *Plósz* igazságügyminiszter, a belügyminiszterium részéről *Gulner* és *Szell* Ignác államtitkárok és *Némethy* miniszteri tanácsos volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a közigazgatási eljárást egyszerűsítő törvényjavaslathoz a Ház tegnapi ülésében benyújtott és előzetes tárgyalásra a bizottsághoz utasított módosításokat. Ezen módosítások elsőjét, a melyet a tegnapi képviselőházi ülésen a törvényjavaslat 8. §-ához *Barta* Ödön nyújtott be, a bizottság elvileg elfogadta a miniszterelnök és az igazságügyminiszter által indítványozott következő szövegezésben:

Ha a végrehajtás helyrehozhatlan kárt okozna vagy egyéb méltánylást érdemlő esetekben indokolt kérelemre akár az első, akár a másodfokú hatóság felfüggesztheti a végrehajtást.

A második módosítást, a melyet *Papp* Elek a törvényjavaslat 14. §-ához nyújtott be, elvileg szintén magáévá tette a bizottság a miniszterelnök által javasolt következő szövegezésben:

Cselédügyi kihágások esetén is megtehető a följelentés oly község bírájánál, a melynek előjáróságát, vagy bíráját a vármegyei törvényhatóság a belügyminiszter jóváhagyása mellett a cselédügyekben elsőfokú hatósági hatáskörrel ruházta fel.

A módosítások új szövegezésének a Ház elé terjesztésével az előadót bizták meg és ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 22.

Három szenzációról diskurálnak a folyosón. Az első *Apponyi Albert*nek a megjelenése, még pedig fekete kabátban. A gróf már hetek óta nem volt a házban. A mai fekete kabát pedig felszólalást jelent. Vajjon mihez beszél?

— Pikáns dolog volna — sugják a jobboldaliak, — ha az *Ugron*-ügyben interpellálna, mint a hármasszövetség rendithetetlen híve.

Mert a második szenzáció az, hogy *Ugron* Gábor még mindig nem nyilatkozott a millió frankos ügyben, de hire jár, hogy most épen a válaszon dolgozik és a „Magyarországban” teszi közzé nyilatkozatát.

A harmadik szenzáció az újságírói sarokban keltett élénk mozgást és feltűnést.

— Mi az oka? Minek még egy lap? Mikor a fennállók sem élhetnek meg?

Benn a teremben pedig még egyre tart az unalom: a *közigazgatás egyszerűsítése* van még mindig napirenden.

Tallian Béla alelnök nyitotta meg az ülést s azután *Belicska* Béni előadó terjesztette be jelentését: a kérvényi bizottság tegnapi gyűléséről.

A jegyző három interpellációt jelentett be még s ezután rátértek a közigazgatási javaslatra.

Polónyi még mindig a büntető parancs ellen vívta a harcot. Azt vitatta, — risum teneatis — hogy a magyar ember inkább belenyugszik az ítéletbe, semhogy apelláljon. Erre felhozta a veszprémi paraszt esetét, a kit 15 évi fegyházra ítélték. A tárgyaló elnök is sokalta a büntetést és figyelmeztette a delinkvenst, hogy apelláljon.

— Nem apellálok!

— De hiszen nem kóstál semmibe!

— Nem is ér az kérem akkor semmit!

— válaszolt a tettes.

Derűtség támadt az adoma nyomán, de ez nem változtatott a ház ama véleményén, hogy *Polónyi* ismét elvetette a sulykot, mert hogy a magyar ember nem szívesen apellál, no azt senkisé is hiszi el.

Természetesen *Szell* Kálmán miniszterelnök az ellenkezőt bizonyította, és hogy mennyire furfangos a magyar ember, felhozta az édes atyja tisztartójának az esetét, a ki mikor a dézsmát szedte, felírta a dézsmás paraszt könyvecskájára: „3 akó és 28 itce bort beszolgáltatt.” Azt mondta erre a paraszt:

a melynek a kulcsát mindig magánál hordta. Aztán elővett egy elsárgult lapot, hogy olvasni kezdje.

A levélpapírnak lótosz-illata volt. Abogy felszívta ezt a csaknem elfelejtett illatot, valami belemosolygott a lelkébe, s ő egy percre ráhajította fejét az apróbetűkkel sűrűn teleirt lapra, s hangtalanul beszélni kezdett.

— Lótosz, óh, lótosz, te szent virág, a melynek illatától az *Árják* földjén, a *Gangesz* partján meggyógyulnak a betegek, te csaknem megöltél egyszer egy lelket; engedd, hogy legyen erőm, akaratom bevallani tévedéseimet!

Aztán olvasni kezdte a levelet:

— „Megtudsz-e nekem bocsátani a tegnapiért? Tudsz-e még gyöngédséggel gondolni reám, a ki nem birtam erős lenni, mikor pedig reám biztad a lelkedet? Megengeded-e, hogy megjelenjek még egyszer előtted és megcsókoljam a lábadd nyomát azért, a mit értem áldozatul hoztál? Küldj egy szót, egy jelet nekem, a miből olvashatok, a mi elmondja nekem, hogy van még a szivedben számomra hely.

Tudod-e, hogy majd megöl az emlékezés, hogy nem vagyok magamnál, mikor arra az órára visszagondolok! . . . A szobám teli van még most is lótosz-illattal, és én elbódulva, hozzád szálló lélekkel, félig áloman imádkozom a neved.

Légy hozzám irgalmas, és írd, mert addig nem is élek“ . . .

Osszehajtogatta azt a lapot és tovább kutatott. De olytiszán emlékezett mindenre, hogy

— A 28 itce a margóra van írva, aztán valahogy el ne uszszék!

A miniszterelnök azt vitatta ezután, hogy ha még az ő módosításai után is rombolásról beszélnek és a büntető parancsot még mindig eilenzik, akkor előlről kezdhetjük a dolgot, mert akkor egyszerűsítésről beszélni sem lehet.

A Ház elfogadta a 17-ik, 18-ik és 19-ik szakaszt.

Barta Ödönnek is volt egy módosítása, a mely az eddigieknél szerencsésebben járt. A miniszterelnök ugyanis elfogadta azt, hogy a rendőri bíráskodás tárgyában kiadott rendeleteket utólag a törvényhozásnak be kell jelenteni.

A bírságpénzek hova fordítása körül támadt még egy kis vita.

Polónyi ugyanis a főváros pénztárát féltette, mert a bírságpénzek fele ezután az állami pénztárba folyik. De a miniszterelnök felvilágosítása és

Heltai Ferenc felszólalása után ez a vita is véget ért és a többi szakaszt változatlanul fogadta el a Ház.

Az elnök öt perc szünetet engedélyezett.

A szünet után következett.

a 7 éven felüli gyermekek gondozásáról

szóló törvényjavaslat tárgyalása. A javaslatot *Hajdu* József előadó ajánlására általánosságban elfogadták. A részleteknél *Hegedüs* Loránt nyújtott be jelentéktelen módosítást, a melyet elfogadtak és ezzel a javaslattal is végeztek.

A zsidó tanítók sorsa.

Wlassics Gyula kultuszminiszter válaszolt ezután *Madarász* Józsefnek a zsidó okleveles tanítók ügyében hozzáintézett interpellációjára. Kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy okleveles zsidó tanítókat csak egy évre alkalmaznak. Ez ellenkezik a közoktatási törvényvel és ha ilyen panaszok jutnak hozzá, erélyesen fog intézkedni. (Helyeslés. Zaj.)

Elnök: Csendet kérek.

Wlassics miniszter: A zsidó zngiskolák ellen, ha ilyenről tudomást szerez, haladéktalanul intézkedni fog. Igaz, hogy vannak oklevél nélküli zsidó tanítók is, de ennek az az oka, hogy nem elég az okleveles tanítók száma. A zsidó tanítók nyugdíjgyve rendben van.

A választ a Ház tudomásul vette.

Rohonyi Gyula előadó betérjesztette az öszszeférhetlenségi eljárásról szóló bizottsági jelentést.

Következtek az interpellációk.

Visontai Soma a szőlőkarok kiosztása tárgyában interpellálta meg a földmiv. minisztert.

Polónyi Géza a malomipar érdekében a vasuti díjtételek megváltoztatása iránt kért intézkedést a kereskedelmi minisztertől.

magában Istenét, hogy életének nagy titkát nem kell a sirba vinnie . . .

A régi imádatnál néz föl férjére, azt a mély-séges ragaszkodást érzi iránta újra, a melylyel egykor vette körül, mikor még csak az övé volt minden gondolatával, álmaival, lelkének minden parányi hullámlásával. Elfeledte, hogy mit szenvedett tőle a múltban; elfeledte, hogy összezuzta a szívét, elvette hitét, hogy a sziv szomoru magányában élte le legszebb éveit, mert a fájdalomnak, amelyek mindegyre körülvették, sirt ásni nem tudott.

Nem jutott eszébe, hogy vannak mentségei mert egyedül, elhagyatva élt, s támasz nélkül állt, mikor az örvény szélére jutott; nem jutott eszébe a vád, a mi lelke félelmében anyniszor feltört ajkára, hogy lelki tisztaságának ő volt hőhéra! S a miért évek során át sem szóval, sem váddal nem illette őt azért az elfeledkezésért most bűnbánattal hajlik meg bírája előtt.

Ő maga mindent megbocsátott, mindent elfeledett, — csak azért, hogy bocsánatot nyerjen attól, a ki egyedül jogos ítélni a tettei fölött.

— Várj egy pár percet — szólt elfogulva — hozom a leveleit.

— Leveleztetek?

— Igen. Fiatal és meggondolatlan voltam. Légy meggyőződve, — tette hozzá mosolyogva, — a levélírás hibájába csak abban a korban esik az ember.

Fiatalos könnyedséggel sietett át a szobájába és kinyitotta íróasztalának azt a fiókját,

a levél olvasása közben eszébe jutott még a nap is, az az októberi délután, mikor örült merészséggel elment a lakására . . . Es emiékelt arra is, hogy mielőtt megírta neki a választ, elment az ablakai alá, és ott elgondolta, hogy megtudna halni a karjai között . . . Mert akkor mindenkinél jobban szerette, vagy legalább ebben a hitben élt. Azután évek multak. Annak az órának bűnös mámora többé nem jött vissza soha. A sok közös bánat, megosztott öröm, a gyöngédség, a mivel újra körülvette férje: elvonta emettől szívát. Kerülte, és szeretett volna mindent felejtetni. De az a másik nem tudott lemondani. Az árnyéka volt mindenütt s már kezdték együtt emlegetni a neveiket. Akkor férközött a gyanu Győrteleky szívébe is.

Hamarosan megtalálta a második levelet is. Erre nem volt szüksége, hiszen aki csak ezt olvasná el, megesküthetnék az ártatlanságára. Ez nem vádolná, ez csak védelme lehetne. Elolvasta. Ezt akkor írta, mikor *Domaházy* né szalonjában egyszer véletlenül találkozott, és azután — dacára ígéretének — hónapokig nem adott magáról életjelet. A hogy az első soron átfutott tekintete, egy pillanat alatt oda varázsolódott lelke elé a múlt. Előtte volt a *XIV.* *Lajos* korbéli szalon, ahol csak hárman voltak, és *Firenzéről*, *Medici* *Lőrinc* koráról beszélgetve, a háziasszony felhívta figyelmüket egy *Laurentina*-másolatra, amelyet megbámulni átsiettek *Domaházy*, „a híres buvár” dolgozó-szobájába.

Tisztán emlékszik a nagy tudós szobájára,

Pichler Győző interpellációjában ezt kérdezte a miniszterelnöktől:

Történik-e intézkedés, hogy a takai kirendeltségnél szolgálatot teljesítő haditengerészek, kiknek szolgálati idejük lejár, rendes időben felváltassanak?

Hegedűs miniszter Polónyi interpellációjára azt válaszolja, hogy a tariffa-rendszert nem fogja megváltoztatni, de egyes esetekben és egyes anomáliákon segíteni fog.

A miniszter választát a Ház tudomásul vette.

A keddi ülésen tárgyalás alá kerülnek a koronaörök és a városok fogyasztási adójáról szóló javaslatok.

TÁVIRATOK.

Egy kínai herceg Európában.

Peking, június 22. (Reuter.) Csun herceg nagy előkészületeket tesz a németországi utra. A herceg július közepén indul el. Kisérete husz hivatalnokból és ötven szolgából fog állani. A kíséretbe sok művelt kínai ember igyekszik bejutni még alárendelt állásban is, csak hogy Európát megismerhesse.

A kínai válság.

Peking, június 22. Azt az egy idő óta elterjedt hírt, hogy Sziankalpánban négy belga hittérítőt meggyilkoltak, eleinte nem akarták elhinni, mert azok a kínai hivatalnokok, a kik azzal a kerülettel összeköttetésben vannak, tagadták a hír valóságát. Végre azonban olyan határozottan szoltak a hírek, hogy a belga követ ma embereket küldött ki az igazság kiputolására. A misszió háza nagyon meg volt erősítve. A benne lévő papokat és benschülött keresztényeket az utolsó lázadás alatt nem bántották. Most azonban azt beszélnek, hogy Tungfusziang hadából való katonák, a kik azon a vidéken jártak, áprilisban megtámadták a misszió épületét, a melynek kapuit nyitva találták és felkoncolták a benlakókat. A nagy távolság és az ország viszonyai lehetetlenné tették, hogy expedíciót küldjenek oda.

A transzváli háború.

London, jun. 22. A Daily Mail-nak jelentik Johannesburgból tegnapi kelettel: Konstatálták, hogy De Wett Kroonstadtól nyugatra van. A bur vezérek mindegyikének aránylag kis serege van. — Pretóriából jelentik a lapoknak tegnapi kelettel: Beyer és Uys parancsnokok hír

szerint Pretóriától északra egyesítették haderejüket. A brit előőrsök körül állandóan kis bur csapatok cirkálnak. Nappal elrejtőznek és csak éjjel bujnak ki rejtékhelyükből, hogy szarvasmarhát vegyenek el az angoloktól.

Egyről-másról.

(A király kísérete. — Nyári divat. — Fejedelmi golyák. — A negyedik princez. — Fejedelmi nász. — A bür kalapok alkonya.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, június 22.

A nyári évad az utazások szezonja is. A fejedelmek is utaznak, ki fürdőre, ki nyaralni, ki meg hivatalosan.

A világtörténet lapjai elmondják, milyen pompát fejtettek ki a fejedelmek egyes látogatások alkalmával. Napjainkban a mi királyunk fejté ki a nyilvános szereplések alkalmával az összes uralkodók között a legnagyobb fényt. Mostani prágai útja alkalmából kétszeresen szükséges volt ez a nagy udvari pompa, mert a pusztán látogatáson kívül politikai sulya is volt a király ottlétének. A király 140 főnyi kísérettel utazott Prágába, vagyis olyannal, a minővel még I. Ferenc József sem utazott eddig soha. Fényes napok voltak azok ott Prágában, a Hradsin időbarnította falai között. A csehek ez a Hofburgja magas helyen épült, akár a királyi várpalota. A Hradsin építését az 1303-ban leégett. Libussa hercegnő várának helyén IV. Károly király kezdte meg, a déli rész 1484. évtől 1502-ig II. László alatt készült, míg a többi része a XVI és XVII században I. Ferdinánd, II. Rudolf és Mátyás alatt bevezését Mária-Terézia teljesítette. A legrégebbi a II. László alatt Benes launi építőmester alatt épült László- és Főlavató termék. Balra nyílik az ugynevezett Landstagstube a hol a legfőbb bíróság, gyakran a király elnöklése alatt tartotta üléseit. Az utolsó ilyen ülés 1847-ben volt. Ebben a teremben van elhelyezve az a 11 hadi zászló, a mely a Károly főherceg által vezetett cseh legióé volt. A falon Mária-Terézia és Lotharingiai Ferenc, József, Lipót és Ferenc császárok hatalmas képei láthatók. Egy üvegszekrényben van elhelyezve az a koronázási zászló is, a melyet 1836-

ban a Ferdinánd koronázása alkalmával használtak. A vár észak részén van az ugynevezett németterem, a melyről érdekes, hogy megvilágosításához 1200 gyertya szükséges. Ezt a termet legutóljára Rudolf trónörökös használta. A mostani látogatás alkalmával nyitlak meg újra a szárnyas ajtók és itt tartotta a király ő felsége a cercle-t.

A királyi várkert Népliget című részében fekszik a Belvedere épület, a melyhez a várból remek, árnyas fasor vezet. Ez az épület egyike a legszebb renaissance épületeknek, a melyet I. Ferdinánd császár neje, Anna számára Paolo di Stella és Ferabosco di Lagno által 1536—1556-ban építtetett. Eredetileg földszintes volt, II. Rudolf császár építette ki a felső részét is, a hol remek gyűjteményeit helyeztette el.

De nemcsak a királyok, az anyagi javakkal bővelkedő halandók is utaznak a szélrózsa minden irányában. Június hava a rózsák, a virágok hónapja, zenithjét éri el a nyár fénye, pompája s a nyári divat is most alakul ki egészen.

Az ideai nyár uralkodó színe a fehér. Gyönyörűek a fehér moll-ruhák és az elegáns hölgyeknek mint a nyári hónapok ez egyedüli-comm il faut divatját, ezt kellene leginkább viselni. Kecses apróság a fátyol-bolero, melyet derék, vagy bluz felett viselnek, s a mely meglehetősen szépen fest. A kalapok többnyire széles karimával, kissé fölhajtván készülnek s körül előszeretettel rózsaguirlandot alkalmaznak.

A fejedelmi családok golyái sűrűn röpködnek. Ezen a héten az orosz cári párnak vitt kis babát a hosszú csőrű madár, még pedig leányt, épen úgy, mint az olasz királyi házba. Az orosz cár azonban még II. Viktor Emánuelnál, is jobban bosszankodhatott a golya-néni megfoghatatlan szeszélye miatt — mert nála már a negyedik kis princez a mostani.

A sok keresztelő mellett fejedelmi nászról is suttog a fáma. A vőlegény Ferdinánd bolgár fejedelem lenne, a menyasszony Xenia, montenegrói hercegnő. A házasság elé azonban akadály gördül. A hercegnő ugyanis azt akarja, hogy a fejedelem térjen át az orthodox hitre. Ez nagyban megerősítene Ferdinánd politikai pozícióját is, de mégis vonakodik megtenni, mert édes anyja, Klementina herceg

a ritkaságok e muzeumára is. Látja az óriási terem egyik felét, a mint a fal egész magasságáig könyvek fődik; emlékezik a másik két oldalon a nagymesterek vázlataira és eredeti képeire. Tudja még ma is, hogy a japáni terítővel letakart íróasztal a terem közepén állt, és onnét jobbra-balra a parketten méter magasságra felrakott könyvek között egész kis utcák vezettek az ablakok felé és az ajtóig. A szabadon álló széles kerevet előtt egy asztalkán valami régi misemondó-ruhából készült terítő feküdt, s a hintaszék szőnyegje egy keleti fejedelem tulajdonából került oda. Az ajtó mögött állt Praxiteles Hermesének egy másolata, és egyik sarokból az üveg alatt őrzött drágaságok közül, a bronz-kor egy-két emléke s a régi egyiptomi relikviák fölött nyugodt méltósággal emelkedett ki egy remekbe faragott márvány-feszület . . .

Emlékezik, hogy mikor a háziasszonyt egy percre kihívták, ők ketten maradtak ott Sztankoványban, a ki leült vele szemben egy bőrfauteuilba. Es látja a felcsillogó fekete szemeket, amint keresik az ő tekintetét, és emlékszik arra is, hogy mikor a férfi lehajolt a térdein nyugvó kezeihez, hogy csókjaival halmozza el, ő megsimogatta — akkor már inkább csak részvétből — a szőke haját . . .

A ruhája lótoszvirágnak lehelt, őt magát is csak Lótoszvirágnak hívta mindig, s mikor telesszívta lelkét ennek az illatnak a mámorával, belenézett hidegen ragyogó kék szeméibe, hogy megkérdezze tőle a szíve kétségbeesésével:

— Ki vagy te hideg tekintetű asszony, te

köszent, a ki mindent el tudtál felejteni? Hát lehetséges az, hogy akik úgy szerették valaha egymást, mint mi ketten — élni tudjanak egymás nélkül? — Nem jut eszedbe az a perc, mikor az ajkunkon át kicserélődött a lelkünk, mikor a csók közelségéből néztünk egymás szemébe, és te azt mondtad nekem: milyen édes az ajkad! . . . Nem akarsz visszaemlékezni semmire. Lótoszvirág, a kinek testvérei mellett meggyógyulnak a Hangesz partján a betegek, és a hova elmennék meghalni, hogy üdvözüljenek, a szent Vedák rajongóinak ezrei? . . .

Csak egyszer, egyetlenegyszer enged viszhahoznom azt a napot, mikor megittasodtunk egymás lelkétől, „aztán meghalok, ha te is úgy kívánod, a lábaidnál . . .“

Csak a szemével mondta mindezt a férfi, ő meg úgy tett, mintha nem értené meg ezt a beszédet, és nyugodt, egyenlő hangon kérdezte meg tőle, hogy hanyadik századra esett Medici Lőrinc kora . . .

A délutánt aztán együtt töltötték, s mikor lekisérté kocsijához, míg egy-két szót váltottak, uira a tekintetét kereste, szinte könyörgött, koldult egy biztató, meleg sugárért . . . de neki akkor már az járt eszébe, hogy az ura várja, és terhére volt ez a fölösleges rajongás. a mit semmi egyébnek, csak a multja büntetésének tartott.

Ez után a találkozás után írta neki Sztankovány az utolsó levelet:

„Nekem nincs mit keresnem az életben; kitérek tehát utáiból. Hogy imádtam, azt éreznie

kellott; hogy én szeretve nem voltam: azt most már tudom. Akinek a nevét viseli, az a mindene, régen figyelem már, s a szerelem, amit iránta érez, eltűnt engem örökre a — menyországotól.

Legyen boldog — azt kívánom — még nélkülem is, és bocsásson meg nekem mindazért, amit ellene vétettem. Megköszönöm ezeknek a szeretetlen időknek is minden édes gyötrelmét, fájó boldogságát, és arra kérem az Istent, ne okozzon a szívének fájdalmat soha, hogy akaratlanul bár, de tönkre tett egy életet.“

Ahogy átolvassa e sorokat — a melyek után többé nem is találkozott — észreveszi, hogy megállnak mögötte férje lépései. A tükörből meglátta az ősz ember sápadt arcát, csaknem eltorzult vonásait. Egészen megfélekedett róla, míg lelke a multról álmodott.

Észrevette a tükörből azt is, hogy bizonytalan járással, mintha valami nagy bánat huzná le, a föld felé, odamegy egy fauteuilhoz és lehajtott fővel gondolkodik. A szája meg-megmozdul, mintha szólni, kérdezni akarna, de nem bír. talán a sirással küzd . . . Amint elnézi az összeroskadt, meghajolt alakot, aki úgy megvan törve, mintha halálos ítéletet várna, egyszerre megmozdul benne a részvét, a szánalom, és mig a halott-fehér arcra tapadt tekintete, elfeledi mindazt, amit tőle szenvedett, amit az ellene vétett; elfeledi az önvád minden mardosását, azt is, hogy a bocsánattal megszerezne lelke nyugalmát: odamegy hozzá a második levellél . . .

Az öreg embernek, mikor végig olvasta

nő, a ki buzgó katolikus, hallani sem akar arról.

A főváros egyre üresebb lesz. Bezárták a tavaszi műtárlatot s egyenként zárulnak a kőszínházak.

A zeneakadémiák vizsgái is folynak. Nemrégiben az opera színpadán tartottak záró vizsgát, a melyen különösen kitűnt Sembery Fanny terjedelmes szép hangjával, ugy. mint pompás ábrázoló képességével.

A nyári színházak, a Wulf-cirkusz, meg az Ós-Budavár évadja köszöntött be, egyetemben a szalma-özvegyek saisonjával. De erről írni épen olyan elkoptatott, akárcsak rosszanyós vicceket eresztenénk meg.

Szaporodnak a szalmakalapok, meg a fehér, ugynevezett bur-kalapok. Megjegyezzük, hogy jó izlésű ember általában nem hordja ezeket a mostrumokat. Legelegánsabb a puha szürkenemez kalap, fehér flanel nadrág és sötét kék. vagy fekete gombnélküli sakkó. A fekete sakkot készítik csak így, a sötétkékre ellenben egy vagy két sor gombot alkalmaznak.

Aradvidéki iparegyesület.

(Iparügyi szaktokintélekek véleménye.)

Arad, június 22.

A vasárnap délelőtt 10 órakor alakuló közgyűlést tartó Aradvidéki iparegyesület kezdeményezői megküldték az új egyesület tervezetét a hazai ipari közélet több kiválóságának, a kik biztató és buzdító levelekben válaszolnak. E levelek közül — melyek *Edvi-Ilés* László kereskedelmi és iparkamarai másodtitkárhoz vannak címezve, az alábbiakban közöljük *Szterényi* József miniszteri tanácsosét és *Gelléri* Mór királyi tanácsosét, az Orsz. Ipartestület igazgatóját.

Szterényi József miniszteri tanácsos levele így hangzik.

Igen tisztelt Titkár Uram! Azt méltóztatik kérdezni tőlem: helyes-e, jó-e, hasznos-e hogy külön „Aradvidéki ipartestület“-et alakítsanak, a közönség szélesebb rétegeinek a hazai ipar számára való megnyerésére? Hogy ne volna helyes, tömöríteni a magyar társadalmat saját anyagi érdekeinek megértésére és támogatására? Hogy ne volna jó, bevonnai az iparpártolás békés mozgalmába a társadalom minden rétegét, a termelőt úgy, mint a

azt, legördült az arcán két nehéz könyccsepp, aztán megkönnyebbülten sóhajtott föl:

— Azt hiszem, Izabella, nem éitem volna túl a bűnösséged tudatát.

Megcsókolta a kezét, homlokát, és abban a gyöngédségben, a mely e két csókban megnyilatkozott benne volt bocsánatkérése és igaz, nagy szeretete is.

Hirtelen jökedve támadt, szeretete volna szívére ölelni az egész világot. Kiment az erkélyre, s utközben boldogan kezdte dudolni régi nótáját:

„Nem loptam én életemben,
Csak egy csikót Debrecenben . . .”

A fehérhaju asszony pedig, mikor magára maradt, egy gyufa lángjánál gyorsan elégette az első levelet, és hirtelen bezárta a fiókot, mert úgy érezte egy pillanatra, hogy az onnan kiáradó régi illattal visszaszál meggyötörni lelkét a régi emlék, és eszébe hozza: nincs bocsánat azért, hogy egyszer szívéig ért a hang: „Lótuszvirág, meghaiok a lábaidnál! . . .”

A szeméit már-már befutja a könny, mikor észreveszi, hogy az ura visszatér. Leküzdí fölindulását és jökedvet erőltetve mosolyogva ringatja jobbra-balra azt a valamikor híres szép fejét, és öreges, kedves selypítéssel dudolja tovább:

„Mégis rám verték a vasat,
Rózsám szíve majd meghasadt . . .”

fogyasztót és mindenek fölött a kereskedőt? És hogy ne volna hasznos, így társadalmilag kiegyenlíteni azt a szerencsétlen megkülönböztetést, mely merkantil és agrárius érdekek szerint akarja tagolni ez országot, mikor tulajdonképen és egyesegegyedül csak az östermelés, ipar és kereskedelem szoros együttműködése teremtheti csak még a mai kedvezőtlen helyzet javulását? A mennyire hasznos lehet az együttműködés, annyira kárt okoz a megkülönböztetés. És ha e megkülönböztetést legalább a saját területén megakasztja az „Aradvidéki ipartestület”: már nagyot használt az országnak.

Ennyiben megfelelt volna igen t. Titkár ur kérdésére. Engedje azonban, hogy ezzel ezekben kérdézetlenül is mondjak valamit, illetve tegyek hozzá valamit azokhoz, miket fennebb mondtam. Ahhoz, hogy mozgalmuk helyes, jó és igazán hasznos lehessen, két szempontot nem szabad szem előtt téveszteniök.

Az első, hogy mozgalmuk és alakulásuk ne jelentsen szakadást az országos szervezettel szemben, ne szolgáljon partikuláris érdekeket, — mert az egyesülésben van az erő. Magyarország iparosainak — a helyi szervezetek mellett — erős országos szervezettel kell bírniok, ebben van erejük, ezt megbontani igen-igen nagy hiba lenne.

A második, hogy csak a zajtalan, csendes munka eredményezhet sikert. A magunkét támogatni a nélkül, hogy a másét üldöznök, ehhez jogunk van, sőt ez kötelességünk magunk és mások iránt is, mert ha mi üldözzük a másét, az sem fog adós maradni a válasszal. Ezt pedig elkerülhetjük. Egyébként a rohanó ár csak rombolni szokott, a rendes víz lehet csak hasznos.

Engedjen meg, hogy illetéktelenül tanácsokat osztogatók, de azt hiszem, hogy tartozom vele. Szívélyes üdvözléssel kész hiva *Szterényi* s. k.

Gelléri Mór kir. tanácsos, az „Országos Ipartestület” igazgatója, a lelkes iparbarát a következőket írja:

Kedves Barátom! Nagy érdeklődéssel és élvezzel olvastam felhívást az „Aradvidéki iparegyesület” létesítése érdekében. Abban a pillanatban, mikor a felhívást átfutottam, már tiszta és világos volt előttem, hogy a gyakorlati élet tapasztalata vitt rá, hogy az iparfejlesztéshez egy eddig hiányzó, új közeget alkossatok, mely mindazokat csoportosítani lesz hivatva, a kik az ipar érdekeit felkarolni és állandóan istápolni volnának hivatva. Gratulálók ehhez a praktikus eszméhez. Gratulálók a bátorsághoz, melylyel neki vágtok az eszme keresztülviteléhez. Hidd meg, érdemes a cél, melyet a tervezet magában foglal. Tehát méltó érte küzdeni.

Nagyon szükséges, hogy a helyi társadalom összes előkelő tényezői közlelől foglalokoznak az ipar napi kérdésével, állandóan érintkezzenek az iparosokkal, hogy ezek önértetét emeljék, szükséges, hogy az iparpártolás elemi feladataiba közvetlenül behatolhassanak s hogy az ebből rájuk háramló kötelezettségekre mindennap gondoljanak, végre szükséges, hogy az apró jövedelmekből ily köröket teremtsünk bizonyos gyakorlati helyi célok társadalmi támogatására. Mintegy fölédni látom a negyvenes évek védégyületének vidéki szerveit, de modern szellemben és modern szervezetben.

Ezért én az aradvidéki iparegyesület tevékenységétől nagy gyakorlati eredményeket várok és — őszintén szólva — a mikor az iparpártolási mozgalmat másfél év előtt megindítottam, azért proponáltam a vidéki bizottságokat, mert reméltem, hogy ezekből idővel olyan szervek létesülhetnek, mint az általatok most kontemplált aradvidéki iparegyesület. Mindjárt ilyen alakításokra gondolni nem lehetett, mert mi itt a központban attól tartunk, hogy egyes létező szervek féltékeny szemmel nézték volna az ily kezdeményezést.

Hogy abban kellemesen csalódtam, ez a Ti érdemeitek, illetve a mostani kezdeményezésé. Sok sikert kívánok hozzá.

De egy kéréssel is megtoldom jó kívánóságaimat. Mihelyt megvagytok alakulva, tegyetek kísérletet arra, hogy hasonló egyesü-

letek a vidék összes nagyobb emporiumaiban alakuljanak, mert ha az ország minden fontosabb központján lesz a tettekhez hasonló egyesület és ezek összefognak az országos iparegyesülettel, akkor a mi szándékainkat „a fergeteg sem ingathatja meg” és — azt hiszem — ugyan sok szép sikerben lesz részünk. Igaz hived *Gelléri* Mór s. k.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi kereskedők köre tudatja tagjaival, hogy az őket illető kedvezményes *Neptun-fürdőjegyek* az idén *Porter* Lipót ur mindkét üzletében kaphatók. Az elnökség.

(*) Az aradi izraelita kiházasító-egylet folyó évi június hó 23-án délelőtt 11 órakor az Első aradi betegsegélyző és temetkezési-egylet helyiségében választmányi ülést tart. Napirend: Kiházasítási jutalékok megszavazása.

(*) A testvériség asztaltársaság folyó hó 23-án déltán 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Tárgy: Egy nyári mulatság rendezése, a zászlóanyag beszerzése és több fontos ügy elintézése

(*) Az aradi pincérek segélyző és elhelyező egyletének tagjai kéretnek, hogy folyó hó 24-én hétfőn délután 4 órakor a Gömöri-féle vendéglőbe fontos értekezletre okvetlen megjelenni sziveskedjenek. *Kovács* István alelnök.

Néhány szó színügyünkről.

(Válasz egy cikksorozatára.)

Arad, június 22.

A színház szünetet tart és ilyenkor jól esik visszaemlékezni, hogy miként is volt minden az elmúlt színidényben? volt-e hiba, van-e kifogás és mi mindennek az oka? *Sz. Zs.* egyik aradi lapban elmékedésekbe bocsájtkozott e tárgyban, mely elmékedő cikkekben megállapít hibákat és kifogásokat, ámde csak azért, hogy mentegesse azokat. Az igazság ebben a formában nem fog kiderülni a maga teljességében — és azért iparkodni fogok színházunk dolgát egy másik oldaláról is megvilágitani és eközben elfogulatlanabb akarok lenni, mint kollegáim az elmékedésben.

Én nem merném oly apodiktikusan állítani, mint azt *Sz. Zs.* teszi, hogy sokan foglalkoznak a színházzal és hogy ez a sok érdeklődő mindenféle gyógyszerrel ajánl a baj kiküszöbölésére és pláne, hogy ez a sok ember csak beszél, anélkül, hogy ösmerné az ügyet — és hogy csak épen *Sz. Zs.* tud mindent — ő az egyetlen, aki nagy szakismeretével lelkét adhat a közönségnek. Én szerényebb leszek és csak szembe akarom állítani a való tényeket azzal az elmékedéssel, melyben több a jóakarát, mint az igazság.

A kiindulási pontban találkozom *Sz. Zs.*-vel. Igazat adok neki, mikor azt állítja, hogy évek óta gyengék a színészeink, hogy sem a közönség, sem az igazgató, sem a színészek nincsenek megelégedve egymással.

Eddig egy uton haladok *Sz. Zs.*-vel, de ezentul már rettenetes ivben válnak el utaink. A színháznak sorsa az igazgató kezében van letéve! Ez az én álláspontom. Ha az igazgató nem laikus, hanem szakértő; ha az a szerződésben élelmes, ügyes és áldozatkész, ha bír azzal az intelligenciával, hogy helyes, vonzó, változatos és érdekes műsort összeállthasson; ha van helyes tapintata és érteke aziránt, ami a közönség igényének megfelel, ha van kellő belátása hozzá, hogy maga mellé ügybuzgó, szakértő és jóindulatu, a művezetés magaslatán álló munkatársakat kiszemeljen és alkalmazzon, akkor nincs arra kadencia, hogy a színügy válságba kerüljön és hogy a színház rossz vállalat legyen.

Azt már nem állítom, hogy ez mind könnyű dolog. Korántsem! Nagyon jól tudom, hogy

ehhez nehéz és kitaró munkálkodás kell, pénz is kell, támogatás is kell, de azt már semmi szín alatt sem fogadom el, hogy 10 ezer forintnyi állami támogatás nélkül erről beszélni nem lehet.

Sőt azt tartom, hogy sok színháznál nem is jogosult az állami segély iránti igény, nem pedig azért, mert sok színnázat nem tartok ma már kulturintézménynek, hanem vállalatnak, minden magasabb erkölcsi, minden mélyebb nemzeti szempont és célzat nélkül. Ezen színházak közé — sajnos — számítom a mi színházunkat is.

És azért — éppen ellenkezőleg — joggal állíthatom, hogy ha van baj a színháznál, ez, ha nem is egészen, de jó nagy részt az igazgatón mulik.

Nézzük első sorban a színészeket.

A mi társulatunk bizony nagyon gyenge. És én a leghatározottabban állítom, hogy ebben az igazgató hibás, mert — igenis — van jó színész, de az igazgató gyenge erőkből szerződött társulatot, mert így olcsó.

Sz. Zs. azt akarja velünk elhíttetni, hogy nincs most széles Magyarországon jó színész — satnya korszakban élünk, mely satnya nemzedéket teremt. Ha pedig nincs, akkor honnan vegyen az igazgató? Bocsánatot kérek. Ez a felfogás nagyon tetszetősnek látszik, de nem áll meg!

Sose bántsá az se Sz. Zs.-t se a mi aradi színházi közönségünket, hogy Tamássynak, Nagy Imrének, Szigeti Józsefnek, Ujházinak, Mádainak nincsenek méltó utódjaik — bár ezt se koncedálom teljesen. — Ez bennünket közelről nem érint. De igenis érint az, hogy a meglevő volt jó erőket az igazgató szinte indokolatlanul elbocsájtotta, vagy eleresztette, másutt levő jó erőket pedig megszerezni elmulasztotta. Itt van a baj.

Miért eresztette el *Ruzsinszky* Ilonát, mikor ez annyira szeretett volna itt maradni? Miért küldte el *Székely* Annát, mikor oly kitűnő hasznát vehette; miért küldte penzióba *Odry* Lehel, ezt a kitűnő rendezőt, énekest és színészt? Miért eresztette el *Nyáray* Antalt, ezt a szép tehetséget? *Horváth* Paulát, a vidék legjobb színésznőjét? Miért kellett elbocsátani *Pethest*, *Tompa* Kálmánt. Vagy miért menesztette el *Parlagi* Kornéliát, *Csik* Irént, vagy *Balla* Kálmánt? vagy miért nem szerződtette azt a sok más jó erőt, kik más igazgató társulatának diszei?

Nem, tisztelt Sz. Zs. uram! Nem kívánjuk mi sem Jászait, sem Ujházit, sem Csillag Terézt, nem kívánjuk mi a lehetlent, de igenis kívánjuk és joggal követeljük, hogy az a jó, a mi megvolt, ne kergettesék el és ne helyettesítsék közepes, silány színészerővel, kik elődjeik művészi nivóján mélyen alant állanak.

Ez az, mi lenyomta a színház nivóját is, és ami a közönségből kiölte a színügy iránti érdeklődést. Ez pedig csakis az igazgatón mult, helyesebben azokon, akik sokféle, de nem helyes indokokból ezen elhatározásra reá birták őt.

Nem bir alappal tehát Sz. Zs. azon állítása, hogy „ha az összes vidéki társulatok legjava erőiket adnák is össze, akkor sem lehetne belőlük értékes, teljes társulatot alkotni.“ — Nem és százszor nem áll ez. Csak hozza ide azokat a direktor, akiket elbocsájtott, meglátná Sz. Zs., hogy milyen más világ volna itt a mi színházunkban.

Igen, már most is biztosíthatom Sz. Zs.-t, hogy vannak erők, csak meg kell ezeket keresni és szerződtetni kell őket.“

Ezért rossz a társulat, mert jó társulat szervezéséhez nem volt meg az akarat, az élelmesség, az ügyesség, a jóindulat.

Az egyéb bajokra legközelebbi cikkemben fogok kitérni. Carolus.

Egan helyes világításban.

(Páris Frigyes memoranduma a miniszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22

Darányi miniszter a minap a *Barta* Ödön interpellációjára adott válasza alkalmából felolvasta a kiküldött négy vizsgálóbiztos jelentését és ezzel a maga részéről lezárta az aktákat.

Darányi az ügyet ilyformán egyoldalulag befejezte volna. Ámde felmerül az a kérdés, hogy mi lesz Párisal? Ezt az urat Darányi dezavualta akkor, mikor ez önzetlenül, áthatva a nemes misszió lélekemelő tudatától, felajánlotta neki szolgálatait s eme szolgálatok kedvéért lemondott egy előkelő hivatali állásról. Pellengérré került Páris, mint olyan ember, a ki alaptalanul vádol, üldöz egy ártatlan és ügybuzgó embert. Mindezt pedig a miniszter kedveltje, *Egan* Ede ur kedvéért.

Mint hogy pedig Párisnak nagyon kevés kilátása van arra, hogy ugyanarról a helyről kapjon elégtételt, ahonnan a megaláztatást szenvedte, egész logikus dolog, hogy mint önzeteres ember, a saját reputációja érdekében ő maga keresi meg magának az elégtételt.

Egy fővárosi lapban Páris közlése most azt a memorandumot, melyet Darányihoz intézett s melyről a miniszter absolute nem vett tudomást.

Ebből a terjedelmes memorandumból kivesszünk egy pár érdekesebb részletet, melyek egész más világításban mutatják be Egant és működését, mint a minőnek Darányi festette.

Aránylag igen rövid idő kellett nekem ahhoz, — írja Páris — hogy észrevegyem, miszerint a miniszteri biztos ur tullepi megbízatását, mert ő nem tekinti magát a nép protektorának, hanem hatósági jogkört vindikál magának s lépten-nyomon olyan ténre téved, hol neki hatásköre nincs. Hatáskörének kibővítésénél a miniszteri biztos ur még csak a formák helyes megválasztására sincs tekintettel. Ezzel az eljárásával sok konfliktust idéz elő, sok ellenséget szerez az akciónak s előidézheti azt a káros és nem helyesíthető állapotot, hogy megbízatásának jellegéről és határáról egészen téves fogalmak képződnek a nép tudatába. Ennek a fellépésnek eredményeként tekinthető, hogy a nép igen sokat vár tőle. Rövid idő alatt tapasztalhattam, hogy tanítók, jegyzők áthelyezését szorgalmazza hivatalos iratban, hogy csendőröktől titkos jelentéseket fogad el s azokat hivatalos eljárás alapjául teszi.

Tapasztaltam azt is, hogy a miniszteri biztos ur oly eljárást követ, mely alkalmas abban a különben is gyámoltalan népben azt a végzetes hitet felkelteni, miszerint az államnak hivatása oly dolgokat is elvégezni, mit egyedül csak az önszegélyre alapított társadalmi keretek képesek megoldani. Ott vannak a szövetkezeti boltok; hirtelen, mintegy varázs-szóra keletkeztek ezek, a nép minden közreműködése nélkül; ilyen körülmények közt hiányzik a népben a bolthoz való ragaszkodás, a bolt mellett való kitarás, nem a maga intézményének tekintti a nép ezeket a boltokat, hanem állami intézményeknek. Hogy ilyen körülmények közt ez az intézmény életképes-e — abban én legalább nagyon kételkedem.

Informálva voltam én már előbb, de közvetlenül is tapasztaltam, hogy a miniszteri biz-

tos ur sok dolgot kezdeményez, de nem fejez be. Így például mindjárt ottlétem első napjaiban kérdeztem a miniszteri biztos urat, hogy miért nem gondolkodott tiroli vagy svájci gazdák telepítéséről. Erre egy aktacsomót adott át nekem, miből meggyőződtem, hogy 1899 évi január havában ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozott, sűrű levelezést folytatott, de azt is láttam, hogy az volt a kívánsága, miszerint a gazdáknak 2—3 hó mulva le kell telepedniök. Ez természetesen keresztül vihető nem volt s ae egész ügy addig, míg szóba nem hoztam, vagyis két esztendeig pihent.

Tapasztaltam azt is, hogy a miniszteri biztos ur támadólag szokott fellépni, holott nézetem szerint a védelmi álláspont a helyes. E tekintetben legyen szabad mint példára hivatkoznom *Fried Ignác* munkácsi ügyvédnek alatti csatolt levelére, melyből kitűnik, hogy egy árverést, mely 15000 korona erejéig volt elrendelve, sikerült felfüggesztetnem addig, míg az országos központi hitelszövetkezethetnél a fenti összeget megszavazzák.

Olyan dolgok ezek, miknek felfedezéséhez nem kell nagyon sok idő és valami különös éleslátás, mert hiszen ezek a dolgok ugyszólván szembeszökően jelentkeznek s lehetetlen azokat észre nem venni annak, a ki közvetlen közelről látja a miniszteri biztos ur működését. Egyébiránt ezek a dolgok Bereg- és Máramaros megyékben igen sok ember előtt ismeretesek.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

Náday Ferenc emlékeiből.

— A művész elbeszélése nyomán. —

Budapest, június 22.

Náday Ferenc, a kiváló művész beszéli a következőket:

Kaptam sok tapsot hosszúra nyult színésszpályámon. De olyan tapsot talán nem kaptam soha, mint a milyet akkor kaptam, a mikor mint fiatal leány léptem a Nemzeti Színház közönsége elé.

Benedix „Hazugságok“ vigjátékában történt ez a nevezetes dolog. Az igaz, hogy régen történt. Abban az időben, a mikor a darab egyik szerepét — a zenedühőségben szenvedő professzort — még *Tóth* József játszotta. Van annak talán harminc esztendeje is.

En akkor a Nemzeti Színház legfiatalabb tagja voltam. Az arcom leányos és a természetem olyan karcsu, hogy minden nehézség nélkül átbujhattam volna a „polgármester pecsétgyűrűjén“. (Azt hiszem, ezt a karcsúságot még a Béla fiam is megirigyelhette volna, a ki most ugyanazt a szerepet játsza a Nemzeti Színháznál, a mit a hatvanas évek elején én játszottam az *Egressyék*, *Tóth* Józsefek, *Szerdahelyiek* és *Jókainék* közt.)

Benedix darabjában egy fiatal ember szerepét bízták rám, a ki sok furcsaságot követ el, többek között azt, hogy leánynak öltözve jelenik meg a színpadon.

A fodrász gyönyörű frizurát csinált nekem; magamra vettem a legiessebb midert és úgy összefűztem a derekamat, hogy a taille-om térfogata nem rugott többre 50 centiméternél; az első kabátkám és a szoknyám is olyan divatos, olyan sikkes volt, hogy a legszakértőbb asszonyi szem semfődőzhetett volna fő hibát toillotte-men. Az arcomat is remekül kipudroztam és kipirosítottam. Félelmes konkurrens lehettem volna akármelyik bába menő kisasszonynak.

Kiléptem a színpadra, a premiere fényes közönsége elé. Egyszerre valamennyi látcsó felém irányult. Nagy mozgás támadt a nézőtérben. Fogalma sem volt a mélyen tisztelt publikumnak arról: ki ez a fiatal hölgy? Keresték, kutatták a színlapon. A darabban szereplő nők már mind megjelentek volt. Ez egy új alak, — de hát kicsoda: Mi a neve? A

legidősebb habituékban is felpeszűlt a vér, a mint rengeteg tubusait kíváncsian rám szegeztek. Én pedig egy szót sem szoltam, csak jártam föl s alá s apró pipiskelésekkel és legyeztem magamat kacér mosolylyal.

Egyszerre valaki elkiáltotta magát a földszinten: — Nini! Hiszen ez Náda! Ferenc!

S a következő pillanatban homéri kacajjára, percekig tartó tapsvihrára vált az egész színház.

Mindenki tapsolt és nevetett. Még az öreg *Almássy* György is, a híres komité elnöke, olyan édesdeden kacagott hogy a könyei csak úgy csorogtak a szeméből.

Ez volt az első nagy, szenzációs sikerem, a milyenhez hasonlót később sem igen arattam, — később, a mikor átvettem a Szerdahelyi és Lendvay szerepeit, a mikor a Delilában fölváltva játszottam Carniolit és Rossveirt a mikor creáltam az Alfonz ur alakját, a mikor a kedves közönség és a hatalmas kritika becézó szeretettel a tenyereire vett.

Leányos külsőmnek köszönhetem, hogy Don Cézár de Bazánban velem játszatta el Szigligeti Lazarilt is, a kis puskaműves fiút, a kit a világon mindenütt fiatal naiv színésznek játszanak.

A hetvenes évek végén, 1879-ben először adták nálunk a Figaró házasságát. Talán ezekre emlékezett vissza akkori kedves direktorom, Paulay Ede, amikor a premierre estéjén szólott hozzám:

— Ha tiz évvel fiatalabb volnál, ma nem Almaviva grófot, hanem Cherubint játszanád!

* **Zilahi és az aradi színház.** Budapesti tudósítónk jelentése szerint a holnapi budapesti lapokban egy közlemény fog megjelenni, a mely reánk aradiakra nézve ugyan semmi újat nem tartalmaz, de azt bizonyítja, hogy *Zilahi* Gyula egész komolysággal veszi tervét, hogy az aradi színházat megnyerje. A közlemény szerint az aradi színház bérlete Leszkaynak a Magyar Színházzal kötött szerződése értelmében lejárván, arra *Zilahi* Gyula a Nemzeti Színház tagja pályázik. *Zilahi* esélyei — a komüniké szerint — igen kedvezőek.

* **Unthan és a törpék** holnap vasárnap d. u. leszállított helyárák mellett játszanak. A délutáni előadásban szerepelnek még *Arkossy-né-Zoltán* Olga, ki Boccációból énekel, *Angyal* Ilka „A hölgyek panasza” című monologot adja elő, *Arkossy* Vilmos pedig népdalokat énekel. Vasárnap este bucsuznak el az attrakciók, a társulat ez alkalommal megismétli a „Virág-fakadást”.

* **Takács Mihály elbocsátása.** A budapesti m. kir. Opera intézősége, úgy látszik, folytatja azt a rendszert, melylyel kiüldözi az opera leg-használhatóbb magyar tagjait, mint Budapestről sürgönyzik *Takács* Mihály az opera egyik kiváló tagja kilépett a tagok sorából, mert nem fogadta el az intendáns azon ajánlatát, hogy jövőre kisebb fizetéssel elégedjék meg. Ennek a garasoskodásnak tehát áldozata *Takács*, ki már el is hagyta a fővárost és Londonba utazott szerződötetés céljából.

* **Garai Ilona Pozsonyban.** Szintársulatunk fiatal naivája a szüenidő alatt a pozsonyi színházban fog vendégszerepelni. A szép tehetségű fiatal színész nő bizonyára ott is meg fogja hódítani természetességével és értelmes játékával a közönséget.

* **Budapest szépe.** A budai szinkör igazgatóság elfogadta előadásra *Márkus* Géza és *Faragó* Jenő látványos operettjét, a *Budapest szépe*-t. A darab még a jövő hónap első felében fog színre kerülni.

* **Balletünk Ujvidéken.** A mi két tagból álló balletszemélyzetünk *Sigmond* Ferry és *Hegyi* Kornél Ujvidékre mentek vendégszerepelni. Onnan több vidéki társulathoz szegődnek.

* **A gyulai színház megnyitása.** A gyulai *Erkel* Ferenc-színházát tegnap nyitották meg ünnepélyesen. A színház 30.000 koronába került s állami segítséggel épült. 1400 személy fér el benne. A megnyitó diszelszólóadásán a prólóg után *Erkel Hunyadi László* operáját adta

elő *Krecsányi* Ignác társulata, fényes kiállításban és zajos hatással. Az előadás után banket volt, amelyen felolvasták *Szell* Kálmán miniszterelnöknek *Lukács* György főispánhoz intézett táviratát:

Lelkesen ünnepelték a banketten. *Szell* miniszterelnököt és *Lukács* főispánt. Felköszöntöket mondtak *Bezeredy* Viktor miniszteri tanácsosra, gróf *Festetich* Andor országos színész-felügyelőre s a vidéki színészet felvirágzására. Az előadáson jelen volt gróf *Festetich* is. Kiténtek az előadáson: *Aldor* Juliska, *Beier* György, *Békési* Gyula stb. *Krecsányi* hét hónapig játszik Gyulán.

Ugron Gábor nyilatkozik.

(Egy védelem, mely vádol.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 22.

Ugron Gábor, a letört pártvezér, kinek nyilatkozatát feszült kíváncsisággal várták a magyar politikusok, végre nyilatkozott a „Magyarországban”. Mindenki azt várta, hogy *Ugron* végre világosságot derít abban az ügyben, melynek eddig ő volt szárnalmas központja, és eloszlatja valamiképp azt a töméntelen gyanút, melylyel teljesen jogosan vették körül. Azt hittük, de ez nem sikerült neki. *Ugron Gábor beismert ugryszólván mindent.* Ám beszéljen a nyilatkozat maga.

Ugron a nyilatkozatot avval kezdi, hogy kijelenti, miszerint *Stefanovicsot* nem ismeri. Sem szóban, sem írásban vele nem érintkezett. Nem igaz az, hogy ő céljaira a magyarországi nemzetiséget vette volna, vagy akarta volna igénybe venni. A memoirt nem ő, hanem *Rimler* fogalmazta, a mit igazol az is, hogy ebben ő csak harmadik személyben van említve. Nem igaz az sem, hogy ő *Rimlert* felhatalmazta volna, hogy megbizottja, vagy barátjaként szerepeljen Párisban, vagy másutt.

A *Rimler* által nyilvánosságra hozott levelek, melyekről *Rimler* azt állítja, hogy ő írta volna, részben és némelyek egészben apokrifok. Hogy *Rimler* azokat az ő leveleiként adta ki, arról ő — ugymond — nem tehet.

Mivel az egész ügyet a helyes tényállás teljes ismerete nélkül megítélni nem lehet, előadja, hogy mi igaz abból. Ismerteti az ügy történetét.

Előadja, hogy ő mindig franciabarát volt és a német szövetség ellensége. Mert a német hatalom, kultura, tőke és expanzió, a német Ausztria politikai és gazdasági szervezete, a német hadsereg, diplomácia a magyar nemzet létét inkább fenyegeti ma, mint ezer év alatt bármikor. Ez ellen Franciaországban, a francia nemzetben és kulturában látja meg az egyensúlyt és a védelmet, ott keres oltalmat és ellenszert.

— Tervem volt — így ír *Ugron* — Budapestben egy nagy francia bank alapítása, melynek pénznyereségének egy részét, mely lehetett volna több is, kevesebb is egy millió franknál pártunk céljaira fordítottuk volna. Szándékunk volt a pártot országosan szervezni, a szervezetet fentartani és kifejleszteni, e célra lapokat kellett volna alapítani, fentartani és vezérelni, sőt ezek útján céljainkról a külföldet is helyesen informálni. A bank és a lapok alkalmazottjait tulnyomóan elvbarátaink soraiból kerestük volna, azon feltétel alatt, hogy javadalmazásuk jelét minden évben a pártnak rendelkezésére bocsátják.

Francia támogatással óhajtottuk céljainkat elérni s pártunk nem lett volna kitartott párt (!) A bank feladata lett volna, a német tőkének kizárólagos uralmát megtörni, a francia vállalkozókat és tőkét Magyarországra irányítani.

Ezután elmondja *Ugron*, hogy 1899. december havában elmondott beszéde, mely olyan

nagy port vert fel, birta *Rimlert* arra, hogy öt levelekkel és táviratokkal zaklassa, hogy sürgősen jöjjön Párisba, mert *Delcassé* akar vele beszélni. Ennek folytán el is ment és meglátogatta *Delcassét*, *Delcassé* udvariasan fogadta, beszélt vele a bank eszméjéről, helyeselte az eszmét, de ígéretet nem tett. Bevezette egy bankigazgatónál, akinek *Ugron* elmondta, hogy a német piac válság miatt nincs pénz Magyarországon és most volna a legalkalmasabb idő egy francia bank alapítására. A bankigazgató kedvezőtlennek találta az időt. Hivatkozott az angol-bur háborúra, a békekötés előtt szerinte hiábavaló lenne minden kísérlet is, még a tanulmányozásra is kár időt vesztegetni, mert nem lenne praktikus eredménye.

Ugron azután harmadnap újra meglátogatta *Delcassét*, s megköszönte neki, hogy megismertette a bankigazgatóval.

— Utamnak sikerét nem látva — mondja *Ugron* — azt mindenki előtt, még barátaim előtt is elhallgattam, s ok is csak most értesülnek erről.

Ugron elmondja, hogy *Rimler* sok zaklatása után egy francia ismerőséhez fordult, hogy ez az illető francia politikusnál járjon végére a dolognak. Ismerőse azt válaszolta, hogy ez az egész ügy csak *Rimler* képzelődése. Értesíti továbbá, hogy *Rimler* mindig és mindenütt az ő nevében lép fel, továbbá roppant veri a mellet és röpirattal fenyegetőzik. Erre *Ugron* irt *Rimlernek*, melyben tiltakozik a röpirat kiadása ellen.

Közli aztán *Rimler* levelét, melyből a következő konkluzióra jut:

— *Rimler* urat én nem küldtem sehová, hanem ő tisztán a saját jószántából és a saját költésén utazott. Memoárokat nyomtatott, leveleimet bővítette, változtatta, terjesztette tudtomon kívül. *Rimler* nem járt el a jó izlés szerint és pénzt akart tőlem kicsikarni. A röpiratot különben nem *Rimler* adta ki, hanem másvalaki, aki mindenáron botrányt akart rendezni.

(Kossuth Lajos levele.)

Ezután azt fejtegeti, hogy a magyar politikus igenis kereshet francia barátokat. Ez különben olyan kérdés — *Ugron* szerint — melyre *Kossuth* Lajos is igennel válaszolt.

Ezután közli *Kossuth* Lajosnak egy rendkívül érdekes levelét, melyet ő hozzá intézett. Evvel a levéllel azt akarja bizonyítani, hogy a külügyekben elfoglalt álláspontja megegyeztethető *Kossuth* Lajos politikájával.

Kossuth Lajos 1885-ben irt levelében egy szóval sem kifogásolja, hogy francia összekötéseket keres, sőt ajánlja is neki. Csupán a sikerben kételkedik, mert azt látja, hogy Franciaországban nincsenek államférfiak, kiábrándulást jósol *Ugronnak*, de szerinte ez a kiábrándulás is nyereség lesz. A francia államférfiak vezéreszméjét, a koloniális politikát neveléséges aberrációnak tartja. Utasítja *Kiss* Miklós volt honvédezőre, aki házassága révén otthonos a francia szociétében. Fia, *Le Roy* tagja a francia kamarának, ez igen alkalmas ember, a ki be fogja vezetni a társaságba. Azután Magyarország barátja, *Madame Adam*, aki azonban kissé humbugos, kissé nem is kormánypárti. Küld is három névjegyet *Ugronnak*, mely ismerőseinek jó ajánlás lesz.

(Mosakodás.)

Befejezésül elismeri, hogy két hibát követett el;

1-szor, hogy nem ismerve *Rimlert*, vele szóba állt és

2-szor, hogy terve nem sikeredt.

A „Magyarország” vezércikkben foglalja össze *Ugron* nyilatkozatát. Konstatálja, hogy nem igaz, miszerint *Ugron* memoárt nyújtott

be a francia külügyminiszterhez és orosz politikuskhoz;

nem igaz, hogy idegen pénzt kért volna a párt céljaira. Delcassénál tett látogatása alkalomával szóba sem került a párt céljaira fordítandó pénz. A párt csak a bank nyereségéből kapott volna pénzt. Nem igaz, hogy Ugron Rimlert felhatalmazta volna, hogy barátjának mondassa magát. A mint Ugron ezt észrevette, rögtön szakított vele.

Jellemző Rimlernek egy áprilisban kelt levele, melyben panaszkodik, hogy nincs pénze, de nemsokára rá röpiratot adott ki, s ezesei vannak.

(Rimler többi társa.)

Rimler röpiratának érdekes részleteit mai számunkban már teljesen kimerítettük. Figyelmet kelt azonban, hogy Rimler Ugron Gáboron kívül még két magyar emberről emlékezik meg, akik társai, illetve támogatói lettek volna tervében. Az egyik dr. *Stefanovics* Milos, pozsonyi ügyvéd, a szlávok feje, aminek őt Rimler nevezi, a másik pedig báró *N. N.* a magyar főrendiház egyik örökös tagja. Mindkettőjüktől közöl a röpirat egy-egy levelet. *Stefanovics* levele, mely élénk világosságot vet a tervbe vett lapok irányára. így szól:

Pozsony, 1900. augusztus 6.

Kedves Barátom!

Ön tudja, hogy nem volna helyénvaló, ha a minket közlő érdeklő, nagy horderejű kérdésekről csak néhány szóval, felületesen nyilatkoznám. Legjobb volna, hogy orosz vagy francia államférfiakkal személyesen találkozhatnám és élő szóval győzhethetném meg őket ama mérhetetlen előnyökről, melyek a nagy francia-magyar-szláv ügyre háramlanának az esetben, hogyha készek volnának a szlávok és magyarok közötti megegyezést elősegíteni. Rendíthetetlen meggyőződés, hogy ez a megegyezés lehetséges volna és hogy ennek előérése egy jól szerkesztett, szláv publicisták által vezetett, Budapesten magyar nyelven megjelenő napilap volna a főszeköz, mert német, vagy nemetbarát újságírók által szerkesztett budapesti magyar lap csak meghasonlást okoz és port hint a magyar olvasók szemébe. Ön ismeri nézeteimet. A németek és szlávok közötti harcban a magyarok egyáltalán nem „elhanyagolható mennyiség.” Ez világos és kiteszik abból a tényből, hogy egyrészt a dualisztikus, vagyis bécsi német politika minden elképzelhető módon egészen a szertelenségig hizeleg a magyaroknak, másrészt a berlini hivatalos politika eget-földet megmozgat, hogy a magyarokat a germán szeker előtt befogva tartsa. Szinte érthetetlen, hogy mi szlávok ennyire, egészen az öngyilkosságig menő nyugodt természetűek vagyunk és oly keveset törődünk e mérhetetlenül fontos kérdésekkel. Ugy látszik, hasonlítunk Iliá Muromechez, a szláv hőshöz, aki, fájdalom, mást se tett, csak aludt. Pedig Isten a tanum, hogy az idő most rendkívül kedvezne, annyira, hogy kedvezőbb viszonyokat képzelni sem lehet. Sok szerencsét, kedves barátom, mielőbbi viszontlátásra.

Báró *N. N.* földbirtokostól, a magyar főrendiház tagjától hosszú levelet közöl a röpirat. A levél fejtegeti, hogy nagyobb tőkével a magyar föld hozadékát 15—20 frankról holdanként 100—200 frankra lehetne emelni. Majd ezt mondja:

— Az, aki nekünk tőkét ad, erőt és életet ad. Aki pedig erőt és életet ad, az a mi jó barátunk . . .

A levél egy másik része így hangzik:

Ha Franciaországból kapjuk a Magyarország mezőgazdaságának rekonstrukciójára szükséges eszközöket, megvolna az a kapocs, melylyel egész Magyarországot a francia és szláv érdekekhez fűzni lehetne. Mert mi, Magyarország, nem akarunk nemzeti nagyhatalom lenni. Mi élni akarunk.”

Majd így szól a levél:

„ . . . Ha francia politikusok a dunai nagyhatalomra befolyást akarnak gyakorolni, ehhez az első lépés az, hogy elárasszák a nagy magyar alföldet pénzzel . . .”

SPORT.

+ Az aradi kerékpár club holnap, vasárnap Vingára rendez kirándulást. Indulás délután 2 órakor a vár melletti vámháztól. Vingán a klub értekezletet tart, kérjük tehát a tagokat, hogy minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

+ Az aradi Meteor kerékpár klub holnap, június hó 23-án kirándulást rendez Battonyára. Indulás délután 2 órakor a Vas-kávéházból.

+ A budapesti regatta. A Magyar Evezős-Egyesületek Országos Szövetségének nyilvános evezős-versenye június 23-án, vasárnap lesz Budapesten a Margitsziget mentén a pesti oldalon levő Duna-ágban. A versenyen részt vesz mindegyik budapesti evezős-egyesület, azonkívül az aradi, szegedi és a győri evezős-egyesület. Bécsből a *Normannen* küldi le legénységét. A verseny legérdekesebb száma a nyolcevezős-verseny lesz, melyben a Bécsben győztes *Nemzeti Hajós-Egyesület* csapata ellen a *Neptun* és a *Pannonia* is indul. A *Tiszai Regatta-Szövetség* díjáért hat négyes-csapat indul, közülük az aradi, szegedi és a bécsi *Normannen*. A bajnoki versenyért a győri csónak-egyesület bajnoka, *Richter Géza* fog *Paukovics* Ernővel mérkőzni, a ki tudvalevőleg vasárnap Bécsben Ausztria bajnoka lett. *Paukovics* Ernő a jövő héten Regensburgban, július 14-én pedig Hamburgban fog indulni. Az evezős-verseny kezdete délután öt-dél órakor van. A cél a Margitsziget alsó csucsánál, a kávéház előtt lesz.

A női ipar-iskola kiállítása.

(A fehérneműk és himzéseik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22

A Hasszinger-utcai női ipar-iskola kiállításának tekintélyesebb részét képezi a fehérnemű varrások és a himzések kiállítása. Két terem foglalnak ezek le és különösen a fehérhímzések vannak nagy mennyiségben képviselve.

El nem mulaszthatjuk itt első helyen emlékezni meg *Steinitzer* Lujza igazgatónőről, aki az ipariskolában a kézimunkát tanította. Az ő ügyességének, szakértelmének és fáradhatatlanságának gyümölcse az a jóhírnév, melylyel az iskola évek óta bír, az idej kiállítás pedig arról tesz tanubizonyosságot, hogy az övéknél jobb kezekre az iskola vezetését nem lehetne bízni.

A kiállítás mai napjának különben az az eseménye, hogy *Salac* Gyula kir. tanácsos, polgármester látogatást tett a kiállításon s a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott arról. Tudósítónk az alábbiakban számol be a kiállítás másik két osztályáról, a fehérneműk és a himzések kiállításáról:

Sorrendben előbb szólunk a fehérneműmunkákról, amelyek között *Schmidt* Paula munkája érdemli meg a pálmát. Egy praktikus szerkezetű paplan-lepedőt állított ki hozzávaló horgolt csipkés párnabujakkal, melyek nemcsak kifogástalan kidolgozásukkal, hanem lele-

ményes összeállításukkal is kiválnak. A paplan lepedő egy darabból, sarok nélkül készült, s a paplan felső negyed-részét betakarja, hogy annak tisztaságát ott, ahol az leginkább ki van téve a piszkolódásnak, megvédje.

Határozottan csinos munkák *Nádor* Margitnak print-lace betétes, monogrammos ágyneműi. *Kesztenbaum* Janka fehér-varrásai szorgalomra mutatnak. Kitűnnek még a fehérnemű munkák kiállítói között *Schwartz* Paula, *Korbuly* Ilonka, *Pachta* Izabella és *Meisztrovits* Ilona. Szép ajour-munkákat láttunk *Pachta* Izabellától, *Schiffer* Giza, *Korbuly* Ilonka, *Nádor* Margit, *Balogh* Etelka, *Luszténóder* Mici és *Lázár* Margittól.

A fehér-hímzés leghivatottabb képviselői: *Kömüves* Juliska, *Weil* Ilonka, *Fekete* Margit, *Szabó* Ilona és *Rolko* Gizi ingbetétekkel, ezeken kívül *Bene* Ilona, *Gaufer* Paula, *Blaha* Gizi és *Navotny* Irén aszial-készletekkel és zsebrendő monogrammmokkal.

A kézimunkák másik termébe belépve feltűnnek a himzések legfrissebb újdonságai, melyek előreláthatólag maradandó divatot fognak képezni a kézimunkák történetében: *Kongré* himzés ajourral és fehérhímzéssel kombinálva. Egy-egy ilyen kivitelű millióé, futónál szebb kézimunkát képzelni sem lehet. Tessék megnézni azt a zöld-fehér arany szegélyes milliót, amely *Schmidt* Paula munkája, vagy *Meisztrovits* Ilonkának gyönyörű széles ajourral szegett krém szekrény takaróját, *Bartus* Vilmának, *Korbuly* Ilonkának, vagy *Weil* Ilonkának ilyen himzésű futóit: egyik szebb munka a másiknál.

A tüfeszések között *Kovács* Jerne bordó cimbalom takarója, *Fekete* Margit point-lace zöld terítője, *Kohn* Irén lila mákvirágos futója, *Kömüves* Juliska sárga sás-liliomos tüfeszése a legkiválóbbak.

A lapos himzések nagy sokasága közül kiválik *Navotny* Irén futója ezen szellemes mottóval: „Akármilyen kedves vendég, három napig untig elég.”

A tisztán point-lace munkát *Kovács* Jerne és *Kesztenbaum* Janka, míg a Szmirna-készítést *Brassoványi* Böske, *Kure* Nelli és *Kresz* Erzszi képviselik a legszebb darabokkal.

A fehér himzés tanításában az igazgatónőnek *Csurgay* Ilona segédtanító segédkezett.

A gázgyárból — részvénytársaság.

(Az alakuló közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Az aradi világítási és erőátviteli részvénytársaság ma délelőtt 11 órakor tartotta alakuló közgyűlését az aradi légszeszgyár helyiségeiben. A megjelent részvényesek dr. *Vajda* István ügyvédet kérték fel az elnöklésre, ki is a közgyűlést megnyitva, üdvözölte a megjelent részvényeseket; reámutatott arra, hogy évek előtt a légszeszvilágítási vállalat, mint részvénytársaság már működött, de annak vezetését időközben egy külföldi társaság vette át, mely annak forgalmát és értékét emelte; kifejezte abbeli véleményét, hogy az új részvénytársaság az előbbi tapasztalatokon okulva, az új vállalatot megfelelően fogja vezetni, hogy az mindinkább gyarapodni és a város fejlődésére hatni fog.

Konstatálja hogy az aláírásra kibocsájtott részvények teljesen jegyezve lettek az összes részvényjegyzők személyesen vagy törvényes meghatalmazottjuk által megjelentek; a részvényekre azok névértékének 30%-a tényleg befizetve lett s így a megalakulás törvényes feltételei fennforognak, s így a mai közgyűlés teljesen határozatképes. A közgyűlést megnyitja s a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Révész* Mór ügyvédet kéri fel.

Felolvastatott a „Société Anonyme d'Éclairage du Centre” által kibocsájtott alapítási tervezet s ezzel kapcsolatban Arad sz. kir. várossal kötött szrsződés valamint az arra vonatkozó pötnyilatkozat. A közgyűlés az alapítási

tervezetben kikötött feltételeket elfogadja, az Arad sz. kir. várossal kötött szerződésben az arra vonatkozó pónyilatkozat feltételeit magára nézve kötelezőnek ismeri el annak pontos betartását megígéri s megbízta dr. Vajda Istvánt, hogy ennek kijelentése mellett Arad sz. kir. városnál az átruházást kérelmezze.

Ezután felolvasatott és tárgyalatott az alapítási tervezet, melynek értelmében a társulat *egymillió korona* alap tőkével alakul meg. Célja az aradi légszészvállalat átvétele és más világitási erőátviteli és villamossági társulatok alapítása, ilyenek átvétele és ily vállalatokban való részvétel. Ezen alapszabályok úgy általában mint részleteiben elfogadtattak.

Igazgatókúl az első üzleti évre megválasztattak: Leon de Somzée, Come de Somzée brüsszeli lakosok, dr. Vajda István, Eles Ármin és Cornil I. B. aradi lakosok, A felügyelő bizottság tagjai lettek: Lustig Ármin, Konschitzky József, Salgó Pál és Kell Lajos ur póttag.

Dr. Vajda István mint elnök konstatálja hogy Come de Somzée mint alapító átadta neki a részvényesek által befizetett 30.000 koronát s kéri őt erre nézve a felelőség alól felmenteni.

A teljes felelőség alól azonban csak akkor lesz felmentendő az alapító, ha Arad sz. kir. város a szerződés átruházását jóváhagyta s a „Société Anonyme d' Eclairage du Centre“ a vállalatot átadta. A közgyűlés megbizta az igazgatóságot, hogy szabályszerű átadás esetén a felmentést a „Société Anonyme d' Eclairage du Centre“-nek megadja.

Elnök constatálván, hogy a mai közgyűlés napirendje teljesen ki van merítve a társaságot a törvény értelmében megalakulnak nyilvánítja, megköszöni a részvényesek szívesességét, valamint a részvényesek szívesességét, az igazgatóság irányában tanúsított jóakarát, s midőn a közgyűlést az igazgatóságnak buzgó működéséről biztosítja, a vállalatnak jó sikert kívánva az ülést bezárja.

MULATSÁGOK.

A nyomdászok mulatsága a Csálában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Az aradi nyomdászok július hó 7-én a csálai erdőben egy fényesnek ígérkező mulatságot rendeznek. A figyelmes rendezőség annyi ambícióval készül erre a mulatságra, hogy eleve is biztos sikert jósolhatnak vállalkozásuknak. A rendezőség Joanovics Tivadarral az élén arra törekszik, hogy ez a vigalom se maradjon mögötte a regieknek, sőt nagyarányainál fogva a csálai erdő eddigi legnagyobb mulatságának készül.

A mulatság tiszta haszna fele részben az aradi Kossuth-szoborra, másik felében a könyvnyomdászok szakkörének zászlóalapja javára jut, a melyek maguk külön-külön megérdemlik úgy a tömeges részvételt, mint a felülfizetést.

Az ünnepély programja a következő: Kivonulás reggel nyolc óraker zenekar kísérete mellett. A kivonulásban a majdnem kétszáz tagú rendezőség vesz részt.

A táncmulatság délután négy óraker kezdődik az ujonnan átalakított és feldiszipített köröndben két zenekar, egy fuvó és Gyurkovics András cigányzenekara közreműködése mellett.

Este a tánckörönd és a felállított diadalpuk pazar fényvel lesznek kivilágítva, e célra számos lámpion és ivlámpa szereztett be.

Lesz képviselő választás is, melynél csak is nők birnak szavazattal, azon férfira adva szavazatukat, kit tartanának Arad legméltóbb képviselőjének. A szavazás este fél 7 órától 7 óráig tart.

Megválasztják a legjobb aradi táncosnőt. Ez pedig az a nő lesz, ki a férfiak által beadandó szavazó-lapok összeadásánál a legtöbb szavaza-

tot nyeri. A kitüntetés jelül a nyertes vállszallagot kap nyomdász-feirattal. A szavazás este fél 8 órától 8 óráig tart.

Este 8—9 óra között parázs tűzijáték fogja mulattatni a közönséget.

(=) Műkedvelői előadás. Az aradi iparosifjak önképző egylete folyó évi június 23-án, vasárnap, a temetkezési alap javára az egylet helyiségében, Andrassy-tér 20. (Aréna épület) táncsal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Ez alkalommal színre kerül: „A bor.“ Falusi történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza. Belépti-díj személyenkint az előadás és táncvigalomra 80 fillér.

Szelle József

két Wertheim-szekrénye.

(A bíróság a tömeggondnok pártján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Tegnapi számunkban hirt adtunk arról, hogy Kertész Miksa dr., a Szelle József-féle csődtömeg gondnoka, a hitelezőket, kiket az eddig leltározott csődvagyon ki nem elégített, most abba a helyzetbe juttatta, hogy követelésük esetleg teljes kielégítését remélhetik.

A felette érdekes ügynek ez a szenzációs fordulata élénken foglalkoztatja Arad város összes köreit. Kivált jogászörökben állandó beszélgetés tárgyát képezi, hogy volt-e joga Kertész drnak elszállíttatni a két kasszát, vagy nem.

Szelle Józsefné az utóbbi véleményen volt, mert még tegnap előterjesztést nyújtott be az aradi kir. törvényszékhez, melyben rá nézve sérelmesnek mondja azon eljárást, hogy a már korábban leltározott két pénzszekrény a Szelle Józsefné lakásáról elszállíttatott.

Az aradi törvényszék még ma határozott ebben az ügyben és Kertész Miksa dr. tömeggondnok eljárását teljesen jogosultnak tartja, sőt annyira igazat adott neki, hogy utasítást adott Török Dénes bírósági végrehajtónak arra nézve, hogy szekrényeket nyitassa fel és az azokban található értékeket szolgáltatassa át a csődtömegbe, kivéve azokat, amelyekről nyilvánvaló, hogy Szelle Józsefné tulajdonát képezik.

A bíróság a mai nap folyamán adta át a végzéseket a feleknek, de azt Török végrehajtónak nem lehetett kézbesíteni, mert hivatalos kiküldetésben vidékre ment. Ma este érkezik csak haza és holnap fogja a szekrényeket lakatossal felnyitattatni.

A bíróság végzését itt közöljük eredeti szövegében:

Előterjesztése Szelle Józsefnének vagyonbukott Szelle József csődügyében a 86. cs. sz. végzés folytán eszközölt leltározás ellen és Török Dénes végrehajtó által ezen eljárásról felvett jegyzőkönyv.

Végzés.

Minthogy a bemutatott jegyzőkönyv szerint előterjesztéssel élő Szelle Józsefné által sérelmesnek talált és megsemmisíttetni kért azon eljárás, hogy a már korábban leltározott két pénzszekrény közadós lakásáról elszállíttatott, nem a csődbiztos által megbízott bírósági végrehajtó mint kiküldöttnek, hanem tömeggondnoknak a ténye és minthogy ennélfogva az előterjesztéssel meg nem támadható, a bíróság ezen beadványt a tömeggondnok eljárása ellen irányuló és az 1881. XVIII. t.-cz. 157. §-a utolsó bekezdésére alapított panasznak tekinti s azzal panaszost elutasítja, mert a csődtömegbe leltározott ingóságok elszállítása az idézett t.-c. 100. §-ában a tömeggondnok részére megállapított kezelési és rendelkezési jognál fogva tömeggondnok által jogszerűen és törvényes hatáskörében eszkö-

zöltetett, a tulajdon kérdése pedig ezuttal el nem bírálható. A további eljárást illetőleg utasíttatik Török Dénes végrehajtó, hogy a két pénzszekrényt nyissa ki, az abban feltalálható és az 1881. XVII. t.-cz. 1. §-a és az 1881. LX. t.-cz. 49. §-a alapján a csődtömegbe vonható ingóságokat leltározza, az utóbbi szakasz értelmében az adóssal közös háztartásban élő feleségét megillető mentesség alá tartozó ingókat pedig Szelle Józsefnének adja ki.

Aradon, az aradi kir. törvényszék mint csődbíróságnak 1901. évi június hó 22-én tartott üléséből.

Beniczky s. k.
jegyző.

A szekrényeket tehát a holnapi nap folyamán feltörik s ki fog tudódni, amire most a hitelezők bizonyára felette kíváncsiak, hogy mi van a Szelle József pánczélszekrényeiben.

A polgármesterek Aradon.

(A hétfői kongresszus.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22

Győr után Aradon gyűlnek össze kongresszusra Magyarország polgármesterei, hogy megvitassák azokat a kérdéseket, amelyek a városok existenciáját, előrehaladását, tekintélyét és virulását legközelebről érintik.

Szokatlan egy kissé, hogy ez a nagyhorderejű értekezlet, melyen a magyar városok fejei ilyen vitális kérdéseket tárgyalnak, milyen csendben készült elő. Lefolyása is külső jelekben hasonló lesz az előkészületeihez: higgadt és csendes, minden ünnepélyesség és banket nélküli, méltó annak a célnak komolyságához, amelynek érdekében a polgármesterek összeülnek.

Előre megállapított sorrendje a hétfői kongresszusnak nincsen azon az általánosságban körülírt tárgyon kívül, amelyről a tudósítás elején szóltunk. Napirendre kerül kétségtelenül az az elaboratum, mely „Gondolat a városok pénzsükségletének fedezésére“ címmel szövetkezet alakítása által gondolja kielégíthetőnek a városok — szabad királyiak és törvényhatóságiak — pénzsükségletét.

Salac Gyula kir. tanácsos, aradi polgármesternél a mai napig az alábbi városok jelentették be részvételüket és képviselőiket:

Baja: Hegedüs Aladár dr. polgármester és Meskó László tanácsos.

Debrecen: Komlósi Komlóssy Arthur főjegyző.

Győr: Zechmeister Károly kir. tanácsos, polgármester.

Hód-Mező-Vásárhely: Juhász Mihály polgármester.

Kassa: Kozora Vince főjegyző.

Kolozsvár: Eszterházy László dr. főjegyző.

Komárom: Vásárhelyi Domokos dr. főügyész.

Kecskemét: Kada Elek polgármester.

Maros-Vásárhely: Hofbauer Aurél tanácsos és Nagy Imre főjegyző.

Nagy-Várád: Rimler Károly főjegyző.

Pécs: Majorossy Imre polgármester.

Pancsova: Szabó János főjegyző.

Pozsony: Brolly Tivadar polgármester.

Selmecbánya: Szitnyai József polgármester.

Sopron: Reichenhaller Béla főjegyző.

Szatmár-Németi: rogozi Pap Géza főjegyző.

Temesvár: Rózsa Imre főügyész.

Ujvidék: Petzy-Popovits István kir. tanácsos, polgármester.

Versec: Weiffert Károly főjegyző.

Ezek a városok jelentették be eddig kép-

viseletüket, nem lehetetlen azonban, hogy a kongresszusra más városok polgármesterei is eljönnek. A vendégeket a város az aradi szállodákban helyezi el s az értekezlettel felmerülő költségeket is a város viseli.

A kongresszus hétfőn reggel kilenc órakor veszi kezdetét a városháza dísztermében s az természetesen nyilvános lesz.

HIREK.

Két szó.

Egy szót mondott egy fiu egy leánynak
Suttogva, halkán szállt a szó tova
S boldogan vonta keblére az ifju,
Hogy el ne hagyja őt többé soha.

— Egy szót mondott egy leány egy fiunak
Hidegen, csengőn szállt a szó tova
S fej-lehorgaszta ment tovább az ifju,
Hogy vissza ne jöjjön többé soha.

Farkas Imre.

Tíz éves találkozó Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22

Az aradi kir. főgymnázium és állami fő-reáliskolának az 1891-ik évben érettségizett növendékei ma este együttes találkozásra jöttek össze a tíz éves évforduló alkalmából.

A gimnáziumot végzett tizenkét ifju közül három meghalt s a mai találkozóon hatan vettek részt. A reáliskolák kilenc osztálytársa közül öten jöttek el az évforduló megünneplésére.

A jubilálók a Millennium-vendéglő külön termében gyűltek össze, ahová meghívták volt tanárjaikat is: Boros Vida főreáliskolai igazgatót, aki a gymnázium első osztályától az érettségi vizsgáig minden évben tanította a gymnazistákat, Fehér Alfréd hittanárt, ki mindkét tanintézet növendékeinek nyolc éven keresztül hitoktatója volt és Stauber József gymnáziumi tanárt, aki akkor a reáliskola növendékeit vezette végig a nyolc osztályon.

A mai találkozóon részt vettek a gymnáziumot végzettek közül: Fischer Jenő dr. aradi ügyvéd, Hauser Ödön dr. orosházi ügyvéd, Pekár Dezső dr. egyetemi adjunktus, Pozsgay István dr. aradi kórházi orvos, Szalay Dezső dr. aradi törvényszéki aljegyző és Velcsov Géza dr. ügyvédjelölt.

A reáliskola növendékei közül Jankó Gyula fa- és fémipariskolai tanár, Kreiling Péter a máv. aradi hivatalnok, Mayer Ottó az aradi-csanádi vasutak tisztviselője, Reinhart Kálmán a fa- és fémipariskola tanára és Reisinger Aurél mérnök.

Alig van évforduló, amelynek megünneplésére alkalmasabb volna a banket és a tószta, mint az iskolatársak találkozójának ünnepe. Természetes, hogy ma este is felköszöntőkben nyilvánultak meg a viszontlátás örömei a tanulótársak és tanáraik között.

Az első felköszöntőt Szalay Dezső dr. mondta. Tolmácsolván a viszontlátás örömeit, éltette a professzorokat, akiknek tulajdonképpen köszönhetik, hogy komoly készültséggel léptek ki az életbe.

Boros Vida igazgató válaszolt Szalay dr. beszédére, poharát üritvén a baráti szeretetre és összetartásra, mely a tanulókat az életben is egymáshoz fűzi. Fischer Jenő dr. humoros felköszöntőjében Boros Vida igazgatót éltette.

Jankó Gyula, Stauber József tanárra, Pekár Dezső dr. Fehér Aladár minorita lelkészre, Stauber tanár pedig tanítványaira mondott szellemes tósztot.

Reisinger Aurél távollévő volt professzo-

raikra, Reinhart Kálmán pedig a baráti összetartásra emelt poharat.

A társaság a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig együtt maradt.

A megpumpolt községi előjáróság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Eredeti módon ültette fel egy erdélyi község előjáróságát valami furfangos kalandor. E hó első hetében történt, hogy a háromszékmezei Barca-Földvár község előjáróságához beállított egy kifogástalan eleganciával öltözött uri ember.

— Dr. Nagy Béla pénzügyi titkár vagyok Kolozsvárról, — mutatkozott be fölényes hangon.

Az előjárók természetesen hódolattal üdvözölték.

— Azért jöttem, — folytatta erre a nyájas idegen, — hogy a pénzügyi adminisztráció körébe tartozó együket megvizsgáljam.

És meg is vizsgálta annak rendje és módja szerint. Atlapozta a jegyzőkönyveket, összegezte a számadásokat, kérdezősködött, korholt, dicsért, utbagazításokat adott. Az előjáróság a legnagyobb jóhiszeműséggel — igazi hatósági közeget tisztelt benne és rendeleteinek pontosan engedelmeskedett. Mikor a vizsgálat véget ért, a titkár ur leereszkedőleg beszélgetett még egy darabig az előjárósági tagokkal, — majd egyszerre, minden bevezetés nélkül, zavart köhéscselés közben e szavakkal fordult hozzájuk:

— Ej, uraim, na meg nem sérténém, egy kéressel fordulnék önökhöz. Nagy szivességet tehetnének nekem. Nézzék a pénztárcám a podgyászomban maradt, és szükségem lenne egy pár forintra. Nem lennének olyan kegyesek, hogy kölcsönözzenek nekem?

A mit sem sejtő urak természetesen sietve nyultak a zsebükbe s boldognak érezte magát, a ki kölcsön adhatott a titkár urnak.

— Mennyi kell?

— Vagy ötven korona. Csak holnapig, mert holnap ugy is a postán érkezik pénzem.

A titkár ur szünni nem akaró halálkodások közben rakta zsebre az ötven koronát, a többit aztán fölösleges elmondanunk. Egy óra múlva a titkár urnak bottal üthették a nyomát a jószívű előjárók. Nyomtalanul elzónazott. Valószínűnek tartják hogy valami más községre vetette ki a hálóját.

— Uj pápai titkos kamarás. Grusz László hazánkfiát, az első hadtest csász. és kir. katonaplébánosát Belopotocky Kálmán tábori püspök fölterjesztésére a pápa pápai titkos kamarássá nevezte ki.

— Lónyay grófné állapota. Tegnap számbunkban megirtuk, hogy Lónyay Stefánia grófné négy hét óta betegen fekszik. A grófné állapotában mint egy bécsi távirat jelzi, javulás állott be s az orvosok véleménye szerint pár nap múlva már elhagyhatja szobáját.

— A képviselőház utolsó ülései Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a képviselőház pénteken tartja utolsó ülését. Ezt megelőzi csütörtökön lesz a főrendiház ülése. A Ház pénteki ülése csak formális lesz, mert azon az elnök a Ház üléseit szeptember elejéig elnapolja.

— A lugosi püspök Aradon. Radu Demeter dr. lugosi gör. kath. püspök, akinek egyházmegyéjébe az aradi görög katolikus esperesség is tartozik, ma Aradon időzött. Az egyházfő az aradi új görög katolikus templom és lelkészi lak felépítése ügyében jött Aradra s itt Boros János kanonok és Teleszku György aradi esperes társaságában látogatást tett Urbán Iván főispánnál, Goldis József aradi gör. keleti püspöknél, Salac Gyula polgármesternél, akivel a templomépítés ügyében hosszasan értekezett, továbbá Csák Cirjék dr. minorita rendfőnöknél és Sarlat Domokos főkapitánynál.

Radu dr. a délutáni 5 órai vonattal Boros kanonok kíséretében haza utazott Lugosra.

— Sasa utazik. A szerb királyi párról sok szóbeszéd esett mostanság. A Draga királyné esetét heteken át tárgyalta a világsajtó és arról beszélt az öt világrész apraja-nagyja. A nagy szenzációt aztán követte az az idylli hiradás, hogy Sándor király testőrezredét újra keresztelte, még pedig Draga királyné nevére. Most megint ilyen megnyugtató hirt kapunk Szerbiából. Azt jelentik ugyanis Belgrádból, hogy a szerb királyi pár legközelebb meglátogatja pátrónusát, a minden oroszok czárját. Sándor király ezelőtt egy hónappal kormányával egyetértve azt az óhaját fejezte ki, hogy Draga királynéval meglátogassa a czári párt. Novakovics pétervári szerb követ most értesítette a szerb kormányt, hogy a csár nagy örömmel fogadja a királyi párt. A szerb királyi pár valószínűleg szeptember első felébe utazik Oroszországba.

— Szobor-próba. A budapesti Klotild-paloták előtti éren felállítandó két király-szobor dolgában — mint nekünk jelentik — ma a helyszínén határozott a képzőművészeti bizottság. Arról volt szó, hogy Verbóczy és Pázmány szobrai ülő vagy álló alakok legyenek-e? Reggel 7 órakor a felállítandó szobrok helyére Donáth Gyula szobrász, a Verbóczy-szobor tervezőjének utasításai alapján készült sablonokat állítottak, a melyek elseje álló, másodikika ülő alakot ábrázolt. A bizottság mindkét alakot megtekintette abból a szempontból, hogy a környezethez melyik illik jobban. Az ülő alak terve mellett szavaztak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Vosits Károly tanácsnok, Bezeredy, Fadrusz, Strobl szobrászok, Alpár, Czigler, Györgyi, Schickedanz műépítésszek, Jármay, Devecis műszaki tanácsosok, Heuffel középítési igazgató, Pesti Ferencz előjáró. Az ülő alak ellen szavaztak: Podmaniczky Frigyes báró, Pauler Gyula és Förster Gyula min. tanácsosok, Kammerer Ernő kormánybiztos. Erről a határozatról értesítik a miniszterelnököt, akit a döntés joga megillet. Az érdekes szobor-próbanak nagy közönsége volt és egész nap sokan bámulták a sikerült sablonokat. A Verbóczy-szobrot Donáth Gyula, a Pázmány-szobrot Radnai Béla szobász készíti.

— Bolla altábornagy nyugdíjaztatása. A „Magyar Szó“ állítólag illetékes helyről arról értesül, hogy Bolla altábornagyot József főherceg adlátuszát nyugdíjazták s utódja Klobucsár Győző altábornagy lesz.

— Egy főorvos öngyilkossága. Bécsből telegrafálják: Mucha dr. az itteni opera hirneves főorvosa, ma reggel fürdőbe ment. Szokatlanul sokáig nem jött ki, s miután hiába zörgettek, betörték a kabint. A főorvost vérben fekvé találták. Öngyilkosságot követett el, egy éles orvosi késsel átszurta szívéit, s rögtön meghalt. A főorvost évek óta influenza után súlyos arc és fejbántalmak gyötörték. Ezért követte el az öngyilkosságot. Bécsben Mucha dr. öngyilkossága, nagy feltűnést kelt.

— Az új gör. kath. templom. A város tanácsa mai ülésén foglalkozott Radu Demeter dr. lugosi gör. katolikus püspök azon átiratával, melyet az aradi új gör. kath. templom és lelkészi lak felépítése ügyében Aradvárosához, mint az aradi gör. kath. egyház kegyurához intézett. A tanács a püspök észrevételeit, melynek tartalmát lapunk pénteki számában közöltük, kiadta az ügyészi hivatalnak olyan megbagyással, hogy az véleményt adjon arról, vajjon a város kegyura jogaiból következnek-e az, hogy a templomot a város építse fel s egyáltalában kötelezhető-e a város a templom és a parochia felépítésére.

— Egy szegedi serteshizláló-cég fizetőkép-telensége. Kinos feltűnést keltett a szegedi piacon

Zombory János sertéshizláló fizetésképtelenségi esete. A fizetésképtelenségéről érdekelve vannak a Szeged-Csongrádi takarékpénztár 60,000 koronával, Zaborszky József Budapestről 42,000 koronával, továbbá Strasser és König, Eisengber-Biedl Adolfné, Böhm Sándor szegedi kereskedők, összesen mintegy 80,000 koronával. Az érdekeltek ma délután hat órakor egyezkedési tárgyalásra jöttek össze dr. Rósa Izsó lakásán. A tárgyalást, amely ma kedvező sikerre nem vezetett, folytatni fogják.

— **Esküvő.** Szombaton, június hó 22-én, délután 5 órakor esküdött a minoriták-templomában örök hűséget Turay Antal Dávid Luiza kisasszonynak. Tanuként szerepeltek a vőlegény részéről Virágh Lajos, városi főmérnök. a menyasszony részéről Mayr Lajos, új-aradi nyomdatulajdonos.

— **Faure Félix.** Párisból írják, hogy Faure Félix volt köztársasági elnök koporsóját tegnap reggel vitték át a családi sírholtból a diszshelyre, a „Père Lachaise“ temetőbe. A sírkövön a következő felirat olvasható: *Faure Félix 1841—1899. Président de République.*

— **A huszár-barak felügyelete.** Az aradi új honvéd-huszár laktanya építéséhez a régi laktanyát le kellett bontani s arra az időre, míg az új kaszárnya készül, a katonák számára barakokat építtetett a város. Most már meg van az ezrekbe került ideiglenes épület s nincs a ki felügyeljen rá. A szegedi honvéd-huszár parancsnokság nem akarja magára vállalni a felügyeletet, a város pedig nem képes olyan szigorú felügyeletet gyakorolni, hogy a katonák ellen megtudja óvni az épületet. A tanács ma azt határozta erre vonatkozólag, hogy egyenesen a honvédelmi minisztérhez ír fel, kifejtve, hogy ha a miniszter nem helyezte volna ki látásba azt, hogy a barakok felügyeletéről gondoskodik, úgy a város nem is építtette volna fel azokat.

— **Kitüntetés a fegyvergyakorlaton.** Berlinből írják, hogy Mendelsohn Ferencet a Mendelsohn bankház főnökét szép kitüntetés érte. A bankár ugyanis, mint tartalékos főhadnagy vett részt a templerhofi fegyvergyakorlaton. Egyszerre csak Vilmos császár feléje lovagolt s azt kiálltja neki:

— *Mendelsohn magának hoztam valamit.*

Ezzel a császár zsebébe nyult s átadta neki a korona rend harmadik osztályát.

— **A Bismarck-szobor költségei.** A vasárnap leleplezett Bismarck-szobor költségei, mint Berlinből távirják, 1,200,000 márka. A szobor tervezője: *Begas* tanár, 500,000 márka tiszteletdíjat kap.

— **A Magyar Hírlap válsága** című mai cikkünkre vonatkozólag *Márkus Miksa*, a „Magyar Hírlap“ helyettes szerkesztője annak kijelentésére kér föl bennünket, hogy a M. H. nem áll válság előtt. Annyi történt csupán, hogy *Fenyő Sándor* a szerkesztőség több tagjával megvált a laptól, de a kilépettek közül már is ketten *Ignotus* (Veigelsberg Lev) és *Jób* Dániel visszatértek s így a munkatársak zöme továbbra is folytatja munkásságát a Magyar Hírlapnál.

— **Eljegyzések.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e héten a következők jelentkeztek házasságra: *Stáncs* János kovácssegéd *Olácsi* Zsuzsanna Arad. — *Gál* Imre lókősházi kovács *Wittinger* Katalin Arad. — *Mallár* István iparos özv. *Román* Lajosné szül. *Szabó* Zsuzsanna Arad. — *Kaba* Aurél Emília 33. gy. e. őrmester Arad *Weil* Margit. — *Ghere* György berzovai hivatalnok *Pintér* Eszter Etelka Arad.

— **Hallgatni — arany.** Némelyek azt modják, hogy a politika az exigenciák tudománya (ennek a misztikus kifejezésnek még eddig kevesen jártak a végére), mások szerint, akiket bölcsőbbeknek tartunk, a politikai hallgatás tudománya. Elhallgatni azt, amit nem szabad kimondani, homályosan kimondani azt, amit nem szabad, de ki kell mondani és végül kimondani azt, amit nem szabad elhallgatni: ez a politikai művészet. Ime egy példája ennek a Lajtán túlról. A király csehországi útjában ez Elba folyón Leitmerőztől Aussigig hajón utazott. Egyszerre

odafordult *Schöppe* cseh tartománygyűlési képviselőhöz, aki a hajó korlátfájához támaszkodott és egy virszinia szivaron éldelgett. Hogy mit mondott neki a király, senkisé nem halotta. Később a csehek megrohanták Schöppet és kérdezték tőle, hogy miről beszélgettek a királlyal. Schöppe diskret arcot öltött és a világ minden kincseért sem mondta volna meg, hogy mik voltak a király szavai. Minél inkább titkolózott, annál jobban unszolták. Az újságírók valószínűleg üldözőbe vették, hogy beszélhessenek vele, a pártja már felvettette a kabinetkérdést, hogy vagy megmondja, mit mondott a király, vagy lépjen ki a pártból. *Schöppe* már-már tekintélyes politikussá kezdett nőni, mikor végre nem állván tovább az ostromot, elmondta a párbeszédet, mely közte és a király közt volt.

— Ön, mint látom virsziniát szív? — kérdezte a király, aki valamikor, mikor az orvosok még nem tiltották tőle, nagy barátja volt a virsziniának.

— Igenis, felség — felelte Schöppe.

— *Az a legokosabb szivar.*

— Igen, felség. de csak, ha jól szelel.

A király ezzel tovább ment és a nagy politikai diskusszió véget ért. Kár, hogy Schöppe nem tudott tovább hallgatni. Még lehetett volna belőle — v. b. t. t.

— **Uri nő toloncházban.** Felháborító eset tartja izgatottságban, mint nekünk jelentik: Kolozsvár közönségét. A rendőrség minden alapos ok nélkül letartóztatott és toloncházba vitt egy uri nőt és csak hosszas, megalázó fogság után bocsátotta szabadon. *Sz. D.-né*, a ki a legelőkelőbb családok egyikének tagja, de több szerencsétlenség következtében rossz anyagi helyzetbe jutott, valami kézi munka elvállalása végett látogatást tett *Szvacsina* Géza polgármester feleségénél. Itt az előszobában várakozott egy kicsit, a mikor bejött egy rendőr és a nélkül, hogy megmondta volna miért, elszállította a szerencsétlen uri asszonyt a toloncházba. A legborzalmasabb társaságban, szennyes, bünnök között töltött itt órákat félig ájultan *Sz. D.-né*. Végre két rendőr durván megragadta és a városon, a fő-utcákon keresztül *Kossa* rendőrkapitány elé kísérték. A rendőrkapitány is durván és kíméletlenül bánt vele és a megkínzott hölgy hiába könyörgött, hogy engedjék férje és fia által igazoltatnia magát. Csak akkor vizsgálta meg alaposabban a dolgot, mikor kiderült, miért tartóztatták le voltaképpen *Sz. D.-né*t. A letartóztatás okát a polgármester cselédje mondta el a következőképen:

— Hát kérem szépen én azt hittem, hogy ez ugyanaz az asszony, a ki a multkor egy ismerősömnél lopott. Annak is ilyen sötét volt a kendője.

Kossa kapitány ekkor látta, mit követett el a rendőrség és szabadon bocsátotta *Sz. D.-né*t, a ki a sok szenvedés következtében eszméletlenül összeesett. Az esetet még tragikusabb színben tünteti fel az, hogy *Sz. D.-né* leánya, mikor anyja letartóztatásáról értesült, öngyilkossági kísérletet követett el. A felháborító eset Kolozsvárt nagy izgatottságot kelt, annyival inkább, mert a kolozsvári rendőrség már számos hasonló baklövést követett el, a mikor mindig egy-egy tisztességes uri nőt hurcoltak meg a leggyalázatosabb módon.

— **Tömeges szökés egy börtönből.** *Fokschani* romániai város fegyházából tegnapelőtt heten a legveszedelmesebb fegyencek közül megszöktek. A rabok egy alagutat ástak szobájukból a szabadba s ezen szöktek meg. A munkálatot legalább egy hónapon keresztül kellett, hogy végezzék s szerszámokat a műhelyből loptak. Az örök pár óra múlva észre vették a szökést s a csendőrökkel egyetemben üldözésükre siettek. Rövidesen sikerült is ötöt közülök elfogni, kettőnek azonban nyoma veszett. Az alagutban megtalálták az összes szerszámokat és két bekötött végű alsónadrágot. Az alsó-nadrágokban szállították el a rabok a kiásott földet. Az ügyészség és vizsgálóbíró megállapította, hogy a börtönigazgató részéről mulasztás forog fenn, miután a fegyencek lánc

nélkül jártak s így egész kényelmesen követhették el a szökést.

— **Gazdasági iparosok.** A kereskedelmi miniszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben az uradalmaknál alkalmazott iparosokról, mint: *kovácsok, bognárok*, stb. intézkedik. Kimondja a miniszter, hogy ezek, amennyiben kizárólag csak az egyes uradalmaknak dolgoznak s külső munkát el nem vállalnak, az esetben szegődvényes cselédnek tekintendők s részükre iparjogot nem kell váltani s az iparhatóságnál sem kell őket bejelenteni.

— **Feloszlott szocialista párt.** A *Várkonyi* István vezérlete alatt állott és oly szomorú nevezetességre jutott *független szocialista párt* e hó 16-án Hódmezővásárhelyen tartott értekezletén elhatározta, hogy feloszlik és a párt által fenntartott „Földművelő“ című lapot beszünteti. A párt vezetősége kijelentette, hogy a párthíveknek szabad választásukra bizza, hogy mely párthoz csatlakozzanak. A feloslás oka az, hogy legutóbb Budapesten tartott kongresszusuk kudarcot vallott és hogy *Várkonyi* István, a ki jelenleg fogva van, nem törődött többé a párt doigaival.

— **Tetőtűz az Angyal-utcában.** Ma este fél 10 óra tájban tűzjárma verte föl a város csöndjét. A városi tűzoltóság csakhamar ott is termelt *Stankovics* Milos parancsnok vezetésével az Angyal- és Péter-utca sarkán, a hol egy alacsony földszintes háznak gyuladt ki a teteje. A ház *Bogdán* Miklós szabómester tulajdonát képezi. Az egész tető leégett, mert a tűzoltók nagy buzgalommal neki láttak az oltásnak. A kár nem valami nagy. A tűz keletkezésének okául gyújtogatást emlegetnek.

— **Mérgezés.** Egy szerencsétlen fiatal asszony szomorú esetéről kaptunk kirt *Ujvidekről* a hova a csendőrség *Sztakity* Mileva özvegy tanítónét bekísérte. *Sztakity* Milos pár évvel ezelőtt nősült. Azóta nagyon korhely életet élt, a mitől azután megrendült az egészsége. Ennek folytán a tanításra képtelen levén, a 28 éves fiatal embert nyugdíjazták. *Sztakity* ekkor feleségével elköltözött Lokra az apósához. Ott ismerkedett meg *Sztakityné* *Ivanics* Dusan fiatal tanítóval, a kivel bensőbb viszonyt kötött. *Sztakityné* felesége akart lenni *Ivanics*nak. Akadt a faluban egy *Csupics* Dragina nevű öreg asszony, a ki megígérte *Sztakityné*nek, hogy elteszi az urát láb alól. A két asszony hamar megegyezett. *Csupics* Dragina valami kotyvalékot készített s abból minden reggel öntött egy keveset a férje pálinkájába, a mitől azután a mitsem sejtő *Sztakity* lassan sorvadni kezdett s egy hónap múlva már el is temette, a nélkül, hogy valaki sejtette volna a szörnyű bünt. Az akadályt ilyenformán elhárították, de ekkor *Ivanics* kezdett hidegülni. Erre is volt *Csupics* Draginának gyógyszere. Bájitalt készített, a mit megittattak a fiatal emberrel. De ez is méreg volt, a mitől a tanító meghalt. *Ivanics* özvegy édes anyja nem hagyta annyiban a dolgot s fiának a holttestét fölboncoltatta, a mikor is a mérgezés esetét megállapították. Ekkor merült föl az a gyanu is, hogy *Sztakityné* az első férjét is megmérgezte. Tegnapelőtt boncolták föl *Sztakity* holttestét is s a mérgezési tüneteket itt is megállapították, *Sztakityné* és *Csupics* Draginát a csendőrség elfogta és a vizsgálóbíró rendeletére bekísérték a törvényszékhez.

— **Halál munkaközben.** Ma reggel háromnegyed 7 órakor *Bauer* János 24 éves vasöntő segéd a budapesti *Wilser-féle* szivattyu-gyár külső váci-úti műhelyében munkaközben hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A Kneipp-kúra.** Moszkvában mulatságos esetről irnak az orosz lapok. A moszkvai városi-igetben egy elegánsan öltözött ur sétált a fűben mezteláb *Kneipp* kurát használva. Meglátta ezt egy öreg

anyóka s szánakozva lépett a mezitlábos urhoz, kezébe nyomván egy öt kopekes darabot és azt mondta vegyen rajta magának cipőt. Az uri ember felakarta világosítani az anyókat, hogy ő kurát használ, ez azonban mit sem használt, mert a jószívű adakozó sietve távozott azon hitben, hogy szegénylős koldussal van dolga.

— **Tennyson-anekdoták.** A *Revue de Paris* egyik cikkében Georges Dessommes két anekdotát közöl Tennysonról.

Az oroszok ellen való angol-francia hadjárat után a kevésszámú életbenmaradottak egyike a skutarii kórházban feküdt. A balaklavai ütközetben súlyosan megsebesült és olyan lehangoltság vett erőt rajta, hogy az orvosok az életbenmaradását lehetetlennek tartották. Egy nap az ápoló Tennysonnak azt a költeményét olvasta föl neki, amelyikben a költő az ir brigád balaklavai halálvágását hatalmas, megragadó vonásokkal rajzolta. Ujra föltámadt az élet az öreg katonában és ez visszaadta erejét. Ujra és újra elolvastatta magának a költeményt. Életkedve visszatért, sebei gyorsan begyógyultak s rövid idő múlva elhagyhatta a kórházat.

A másik eset néhány évvel később Amerikában történt. Egy kis észak-amerikai városlelkésze egy nap prédikáció helyett Tennyson költeményét olvasta föl híveinek a templomban. Másnap egy veterán látogatta meg, aki részt vett a balaklavai ütközetben. Így szól a lelkészhez: „Gonosz és bűnös életet éltem eddig, lábamat soha a templomba be nem tettem. Véletlenül mégis jelen voltam az istentiszteleten, mikor elmondotta Tennyson hatalmas költeményét. Nagyon megragadott és meghatott és megfogadtam, hogy máától kezdve nem fogom egyenruhámot kicsapongó étellel beszennyezni.”

— **Bő istenáldás.** A legutóbbi népszámlálás nagy gondot okozott egy prágai építésznek. Az 51 éves embernek ugyanis 21 élő gyermeke van s ezekről valamennyiről egy ívet kellett kitölteni. Neje 89 éves és két ízben harmat, hatszor kettős ikrekkel szerencsételte férjét. A család különben a legjobb egészségnek örvend.

— **Gyógyintézet Aradon.** Hecht Adolf dr. aradi orvos engedélyt kért a várostól arra, hogy villany-fürdő és orvosi laboratórium berendezését *gyógyintézetnek* nevezhesse. A tanács kiadta a kérelmet véleményezés végett a tisztii főorvosnak, amely pártolólág javasolja felterjeszteni a kérelmet a miniszteriumhoz.

— **Egy híres vár árverése.** Valengay Franciaország és a világ egyik legszebb vára, árverésre jutott. A valengay-i uradalom jelenleg 8600 hektárra terjed ki; határai, melyek három départementra érjednek, hoszonhét községet, hatalmas parkot, három erdőt és harminchat majort foglalnak magukban. Az uradalom egyike azon kevés nagy francia birtokoknak, melyek a régi korból fenmaradtak. Tizenöt kilométernyire fekszik Selles állomástól és öt órányira Párisból. Dominique Estempes, kinek neje Montmorency-Boutherville leány volt, a 16-ik században leromboltatta az ősi kastélyt és újat építtetett Philibert d'Ormes, a Tuillériák építőjének terve szerint. A pompás kastélyt 1745-be Louis de Chaumont vette meg 400.000 frankért, 1766-ban 620.000 frankért Villemorien kezére ment át, 1805-ben végre Talleyrand híres államférfi tulajdona lett. Napoleon fényre és pompára való törekvésében megkövetelte, hogy külügyminisztere nagy udvartartást fejtsen ki, melyben a külföldi követeket, mint egykor Choiseul Chantelouqban egy nagy állam méltóságához képest fogadhasa. Talleyrand megjedte, amidőn Valengay árát közölték vele, de Napoleon a saját pénztárából fedezte a pompás kastály árát és nagy fényvel rendezette be a különben királyi fényű épületet, mely hegyes tetővel, kupoláival és tornyaival messzire uralkodik a gyönyörű tájék felet.

— **Igen ajánlható a nagyérdemű közönségnek** szükségletét női és férfi divat cikkben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezzé be, mert alkalmi vétel van Nádler Lajos divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a tulterhelt raktár miatt az árak lányegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsű fiu tanulól felvétetik.

— **A kékszakállu herceg.** A nép fantáziájában most *Gilles de Rais*, a kékszakállu herceg úgy él csak, mint aki asszonyokat és gyermekeket ölt. Okmányok bizonyítják, hogy nem ez volt a legfeltűnőbb tulajdonsága. Szerette a színházat, szívesen kereste a színésznők társaságát és néha maga is koturnust öltött. Lemire a *Revue des Revues*ban azt írja, hogy Gilles már 1420-ban, 16 éves korában, amikor először nősült, passziójátékot adatott elő. Férfiak játszották Szűz Mária és Mária Magdolna szerepét is és hogy a publikum jobban megértse, szerepeik nevét a mellükre függesztett táblácskán viselték. A passziójátékok sikerén felbuzdulva, színész-truppot állított össze, amely Franciaország nagyobb városaiban játszott és még balletteket is előadott. A trupp legfőbb műsordarabja a *Le Mystère du siège d'Orléans* volt, amelyben Gilles is fellépett. Ez a darab azokat a tetteket dicsőítette, amelyeket Gilles vitt véghez, tehát kétszeres elégtételt adott neki a közönség, amikor mint színészt és mint hőst is megtapsolta. Ezek a színésztruppok anyagilag tönkre tették Gillest. Hiábavaló volt családjának minden figyelmeztetése. Erre VII. Károly a család kérésére 1437-ban gondnokság alá helyezte. De ez sem tudta megakadályozni azt, hogy Gilles teljesen tönkre ne menjen. Amire bűvészekkel lépett összeköttetésbe és az alkimiára adta magát. Így akart pénzhez jutni. Az ördögre esküdt, áldozatokat mutatott be annak. Az áldozatok asszonyzivekből és gyermekek agyvelőiből állottak.

— **Ujítás!** Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája** az *Angol királynő szálló* (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

Munkásnyugdíj Franciaországban.

(Egy érdekes tervezet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Németország után a francia köztársaság az első állam, a mely komolyan foglalkozik munkásainak anyagi helyzetével s igyekszik a munkás nyugdíj nehéz problémáját megoldani.

Németországban 1891. óta minden munkás, amelyiknek kevesebb mint kétezer korona évi jövedelme van, igényt tarthat nyugdíjra munkaképtelenség esetén. A nyugdíj ugyan nagyon csekély mindössze 130 márka évente, de ha meggondoljuk, hogy az első öt évben így is 140 millió márkát fizetett ki az állami nyugdíjintézet, akkor beláthatjuk, hogy ezen csekély összeggel, ha nem is biztosíthat a munkás magának uri kényelmet, de mindenesetre aggkorára, vagy munkaképtelenség esetén némileg segíelyezve van s egy napszámoknak napi 25 fillér is jó segély.

Franciaországban *Waldeck Rousseau* egy év előtt terjesztette be a francia kamarához tervezetét a munkaképtelenség és elöregedés eseteire való munkás nyugdíj tárgyában s tervezete szerint a nyugdíjintézmény minden munkásra nézve kötelező volna.

észerint minden munkás, aki még 65-ik életévét nem töltötte be s 4000 franknál kevesebb évi keresete van, nyugdíjra jogosult. A

dijakat a fizetés arányában a munkaadó vonja le, és pedig a következőkép: 1. tizennyolc éven alóli munkások, kiknek napi keresete 2 franknál kisebb, 5 centimet fizetnek naponta. 5. A ki 2—5 frankig keres, annak 10 centimet vonnak le. A ki 5 frankon felül keres, annak 15 centimet. Évente tehát 300 munkanapot számítva 30, 60, 90 frankot fizetnek be a munkások, s ugyan ily összeggel járulnak a nyugdíjhoz a munkaadók.

A nyugdíjat a kereskedelmi miniszter főnhatósága alatt álló nemzeti nyugdíj intézet kezeli.

Minden munkadó köteleles ezen felül idegen nemzetbeli munkásai után 22 centimet naponta befizetni. Az idegenek azonban a nyugdíjat nem élvezik. Ezen összeg szintén a francia munkások javára lesz fordítva. Az idén a munkások számát Franciaországban 250.000 becsülik, ily módon azután szép összeg pénzt nyernek a franciák. A befizetett tőkésért az állam háromszázalék kamatot biztosít az intézetnek.

Maga a nyugdíj két féle: aggkorra és munkaképtelenség eseteire való járadék, vagy pedig a befizetett összeg, s annak háromszázalék kamatának kiadása, akár a biztosítottnak, akár özvegyének, vagy árváinak.

Az állam a nyugdíj intézetnek évente 15 millió frank segélyt ad.

Ezek nagyjában a francia tervezet adatai s hogy mily áldásos intézmény ez, azt majd a jövő fogja megmutatni.

TANÜGY.

(—) **Évzáró ünnepély a realiskolában.** Az aradi állami főrealiskolában a tanév ünnepélyes bezárása ez idén nem június 29-én, hanem 27-én csütörtökön fog megtörténni. A tanuló ifjuság reggel háromnegyed 7 órakor gyülekezik az iskolaépületben s innen háromnegyed 8-kor hálaadó istentiszteletre vonul a minoriták templomába. A Te Deum végeztével a tanulók visszamennek az intézetbe, ahol évzáró ünnepély és a bizonyítványok, értesítők kiosztása fejezi be az elmúlt tanévet.

(—) **Hittan vizsgák** *Rosenberg Sándor dr.* főrabbi ma az aradi izr. fiu- és leány, valamint az állami közép- és az összes városi iskolákban általa megtartott hittani vizsgák befejezése után emelkedett szellemű szónoklatot tartott, melyben az igaz lelkesültség hangján emlékezett meg a szép eredményről, melyet a tanítók és hitoktatók a lefolyt év alatt elértek.

— Nagy szerencse — ugymond, hogy a jelenlegi előjáróság iskoláink emelése céljából az igényeknek minden tekintetben megfelelő modern iskola építéséről gondoskodik.

(—) **Érettségi vizsgák az aradi középiskolában.** Az aradi állami főrealiskolában e hó 25-én és 26-án, a kir. főgymnáziumban pedig e hó 24-én kezdődnek meg a szóbeli érettségi vizsgálatok, amelyeken *Nátafalussy Kornél* nagyváradai tankerületi főigazgatója is jelen lesz.

TÖRVENYKEZÉS.

A gyoroki gyilkosok.

(A verdikt és az ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

A tegnapi esküdszéki tárgyalás csak a késő délutáni órákban fejeződött be ítélettel.

Az összes kérdések megszövegezése után az esküdtek visszavonultak, hogy meghozzák verdiktjuket. A verdiktet Dr. *Bogdán Virgil* választott főnök hirdette ki.

Az esküdtek arra a kérdésre, hogy bűnösök-e vádlottak a Makovei Manuilla bántalmazásában, olyképen, hogy halált okozó súlyos testi sértésf okoztak rajta, az esküdtek 7-nél több szavazat kivételével, *Báder Flóriánt* kivéve, a többi vádlottakat bűnösöknek találták. *Báder Flóriánt* csak könnyű testi sértés vétségében találták bűnösnek. A második kérdésre, hogy

részek voltak-e a vádlottak s így beszámíthatatlan állapotban követték-e el bűnüket, a verdikt egyhangú „nem” volt.

Ezután a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Félőrai tanácskozás után kihirdették a következő ítéletet:

Kömüves Ferencet elítélték egy évi és 6 hónapi börtönre és 50 korona pénzbüntetésre;

Kovács Jánost egy évi börtönre és 30 koronára,

Bulla Antal egy évi börtönre és 30 koronára; Asztalos Istvánt 10 hónapi börtönre és 20 koronára végül

Báder Flóriánt 2 napi fogházra és 5 korona pénzbüntetésre.

Az elítéltek is, a védők is tudomásul vették az ítéletet.

§ Esküdtzéki tárgyalás zárt ajtók mögött.

Az aradi kir. törvényszék esküdtbíróháza ma két bűnyben is ítélt. Egyik a gyoroki gyilkosok ügye, melynek tárgyalásáról föntebb hozunk tudósítást, a második bűnyben pedig Hadházi Gábor felett ítélték az esküdték, aki halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádoltan állt bírái elé. Hadházinak az a bűne, hogy a múlt évben Pankotán megölte Nadanás Máriát, egy vele szerelmi viszonyban állott nőt. A bíróság ma délután fél 6 órakor fogott hozzá a tárgyaláshoz, mely zárt ajtók megett folyt le, mert Hadházi a gyilkosságot olyan előzmények után követte el, melyek a nyilvánosság elé nem valók. Hadházi egy nyári éjjel Pankota község határában hált meg kedvesével Nadanás Máriával egy szalmakazal mellett. A szerelmeskedésnek azonban gyászos vége lett, a férfi egy falócával úgy fejbe ütötte, hogy meghalt. A mai tárgyalásra a bíróság a következőleg alakult: elnök Fábrián Lajos dr. kir. táblai bíró, Köller János és Nagy József bírák, Seres Barna jegyző. A vádhatóságot Meszlényi Antal dr. kir. ügyész képviselte, Hadházi Gábor védője pedig Vannay János dr. volt. A bizonyítási eljárás során beigazolást nyert az a körülmény, hogy Hadházi és kedvese a gyilkosságot megelőzőleg veszekedtek, civakodtak egymással hogy a vádlott ennek hatása alatt követte el a gyilkosságot. Ennek következtében a bíróság a vádat oda módosította, hogy Hadházi a halált okozott testisértést erős felindulásban követte el. Meszlényi Antal dr. vádés Vannay János dr. védőbeszéde után az esküdték visszavonultak a verdikt kimondására, melynek alapján a törvényszék Hadházi erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértésért három évi fegyházra ítélte.

§ A képviselőház sajtópöre. Néhány hónap előtt fulmináns cikk látott napvilágot a szociáldemokraták Népszava című közlönyében. Gavalérok és hazafiak volt a czime s erősen támadta a parlamentet, mely akkor az összehívhatatlansági kérdéssel foglalkozott. Azt mondta a többek közt, hogy a képviselők csak „üzérkednek”, de nem is lehet az másképp egy oly „aljas eredetű” parlamentnél, a minőt báró Bánffy összehozott. A képviselőház elhatározta, hogy sajtópört indít a cikk írója ellen s miután arra fölhatalmazást adott a kir. ügyészségnek, szerzőként dr. Goldner Adolf orvos, a szociálisták egyik ismert vezére jelentkezett. A pör gyorsan halad előre. Csak a múlt héten hallgatta ki dr. Kállay Miklós vizsgálóbíró Goldnert, aki nagyarányú bizonyításra ajánkozott s már kihallgatásra kerülnek a tanúi is. A vizsgálóbíró ugyanis helyet adott dr. Goldner védője, dr. Vázsonyi Vilmos ama kérésének, hogy magukkal a parlament legelőkelőbb tagjaival fog bizonyítani, a védő tanukul a következőket jelentette be: Széll Kálmán miniszterelnököt, Kossuth Ferenc, Szilágyi Dezső, Horánszky Nándor, Ugron Gábor, Polónyi Géza, gróf Zichy János, Rakovszky István, Rátkay László, Kubik Béla, Olay Lajos és Rudnyánszky Béla képviselőket. A bíró valamennyinek a kihallgatását elrendelte és Ugron Gábort tegnap már ki is hallgatta. A többi tanut e hó 25 és következő napjaira citálta meg. Ha ily gyors tempóban

halad az ügy, valószínűleg mindjárt a törvénykezési szünet után, tehát szeptember elején tárgyalásra kerül. Ítélni esküdték fognak a pörben.

§ Halálra ítélt gyilkos. Tavaly november hónapjában kétszeres rablógyilkosságot követett el Szentesen. Katona György földmives. Baltával agyonütötte a vele vadházasságban élő Góbolyós Rózát és a náluk lakó Faragó Pálné öreg kofaasszonyt, azután kirabolta őket. A gyilkos a két holttestet elásta az udvaron. Pár nap múlva feltűnt a szomszédságnak, hogy a két asszonyt, akivel naponta többször is érintkeztek, sehol sem látják. Kérdezősködtek hát utánok Katonánál.

— Elmentek Pestre a klinikára, — mondta a gyilkos.

— Hát mikor jönnek haza?

— Ugy lehet, hogy soha, mert olyan hely az, a hol szalámit csinálnak belőlük.

Mikor a csekély mélységben elásott hullák oszlásnak indultak, a kutyák borzalmas vonítással kaparni kezdték fölöttük a földet. A szomszédok észrevették, felásták a két halottat és így kiderült a gonosztett.

A szegedi esküdtzék egyhangú verdikkal kétszeres rablógyilkosságot mondta ki bűnösnek a konokul tagadó Katona Györgyöt, a kit a bíróság erre kötélhalálra ítélte. Az ítélet ellen védő semmiségi panaszt jelentett be, az enyhítő paragrafus nem alkalmazása miatt. A kir. kuria III. büntető tanácsa, Sélley Sándor elnöke mellett, Nagy Sándor bíró előadásában, ma foglalkozott a semmiségi panasszal, s Kovács Ernő dr. kirendelt védő, valamint Baumgarten Izidor korona-ügyész helyettes indítványainak meghallgatása után, azt elutasította. A halálos ítélet tehát jogerős. A kuria, az ítélet kihirdetése után nyomban kegyelmi tanácssá alakult és a fölött döntött, vajjon a halálra ítéltet kegyelemre ajánlja-e a királynak, vagy sem.

§ Takács Zoltán bandája. A pénzhamisítók monstre-tárgyalása a vége felé közeledik. Most már csak a tanuknak vagy a fele van hátra. Lenk elnök azt hiszi, hogy a jövő kedden teljesen befejezheti a bizonyító eljárást, e hó 26 án megkezdik a perbeszédet és pénteken kihirdetésre kerül az ítélet. A tanuk sorában ma Stöcklin Nándor festékkereskedő volt az első. Elmondta, hogy dr. Takács, a kit a múltban nem ismert, Torelli név alatt többször vásárolt kék és zöld festéket. A későbbi rendeléseknél személyesen járt el Takács, százassal akart fizetni, de nem tudtak visszaadni; a kereskedő a szolgát akarta elküldeni a százassal, hogy váltsa fel a szomszéd üzletek valamelyikében, — de ezt Takács nem engedte meg.

Garagos Géza tanu nem jelenvén meg, elnök elrendelte elővezettetését. Landau József könyvkereskedő 1900. szeptemberében 2000 koronát akart elhelyezni a kereskedelmi bankban; a pénz között volt három darab százaz, melyek közül egy hamis volt; s a bank hivatalnok nem is vette észre, csak miután az apróbb pénzek nem fedezték a bemondott összeget s a már eltett pénzt újra átvásta, tűnt föl gyanusnak a százaz. Kéri kárát a vádlottak ellen megállapítani.

Elnök felolvasza az erre a százásra vonatkozó szakértői véleményt, mely szerint az már több kézen megfordulhatott.

Kovacsik Ede elmondja, hogy Gruber panaszkodott neki, hogy Takácsot fényképészetre tanítja s ez ahelyett, hogy honorálná, korcsmáról-korcsmára viszi. Dr. Pap Zoltán védő: Elbeszélte önnek Gruber azt is, hogy pénzt hamisítanak?

— Igen.

— Es mit mondott?

— Hogy ő kényszerűségből adta magát a dologra, mert Takács le akarta lőni. Hozzátette azt is, hogy ő direkt rossz rajzokat csinál.

Elnök: De mikor mondta ezt?

Dr. Pap Zoltán: Nemde a letartóztatása előtt?

- Az előtt.
- A dátumot kérem.
- Ugy szeptember elején.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

— Fizesésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetesképtelenségeket jelenti: Ritter Pinkász kézműarukereskedő Kassa (Forgács-utca 16.) Kálmán Mór kereskedő Budapest (Károly-körut 1.), Bruckner Gerő fűszerkereskedő Oros-háza, Adler Richard Prága (Vassergasse.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 22.

Déltőzsde. A buzakínalat kielégítő, a vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 17,000 métermázsza került forgalomba, kezdetben 7 $\frac{1}{2}$ %, később 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek bogyadtak, zab tartott. Időjárás száraz.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	8.07— 8.08
Buza októberre	6.55— 6.86
Rozs októberre	6.34— 6.35
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.41— 5.42
Repce augusztusra	13.15—13.25

Zárul 5 órakor:

Buza júniusra	8.13— 8.14
Buza októberre	8.20— 8.21
Rozs októberre	6.87— 6.88
Zab októberre	6.37— 6.38
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.43— 5.45
Repce augusztusra	13.20—13.25

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	663.25
Magyar hitelrészvény	667.—
Leszámitóbank részvény	426.50
Rima-Murányi vasmű részvény	477.—
Oztrák-magyar államvasuti részvény	666.75
Közuti vasut	577.—
Városi villamos vasut részvény	295.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 22. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 75 — 78 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 82 — 84 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 83 — 85 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 22.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.20
Magyar koronajárdék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.80
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerebménysorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Oztrák papírjárdék	98.—
Oztrák járadék ezüst	98.—
Oztrák járadék arany	117.60
Koronajárdék	95.50
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Oztrák magyar bankrészvény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	666.—
Oztrák hitelbank részvény	661.50
Oztrák-magyar államvasut	654.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.52
London	234.75
Páris	95.05

IDEGENEK ARADON.

— Június 22. —

Vass Szálloda. Dr. Neuman Simon orvos Petris. — Schick Zsigmond utazó Bécs. — Lattler Simon utazó Bécs. — Robitschek Dániel utazó Prága. — Green Aladár utazó Bécs. — Erdély Viktor és neje hivatalnok Vásárhely. — Hauaenblas Róbert utazó Prága. Kraus Károly utazó Igló. — Hell János utazó Bécs. — Todor Mihály utazó Budapest. — Nagy Antal intéző Borosjenő. — Klein Dániel utazó Bécs. — Grosz Mór utazó Bécs. — Klein Ignatz utazó Budapest. — Kleinberger Mór utazó Bécs. — Gromon József meszaros Lupény. — Lux Gyula utazó Bécs.

CSARNOK.

Utvesztőben.

Irtá: **Hevesiné-Sikor Margit.**

(Vége.)

Az öreg pap szívéből kitört a részvét melege, kezébe vette a csüggedt, forró kezecskét és melegen megszorította.

— Kishitű teremtés! Mire való ez a nagy kétségbeesés! Hát az Isten nem az irgalom forrása-e, nem a véghetetlen szeretete-e? Ne tudná-e megbocsátani a vad szenvedély eltévelyedését? Az ő segítségével még boldog is lehet!

— Soha! — rebegte lehajtott fővel, összegörnyedt testtel a leány.

... Es a nagyanyja szíve sincs talán köből! ... Ha irnánk neki, ha kérnénk bocsánatát?

— Oh, nem mernék a szeme elé kerülni. Aztán milyen volna az olyan bosszuálló mellett. Örökös megalázódás, szemrehányás... keserűség... a lelki erőm kifogyott már, nem tudnék többé olyan panasztalanul tűrni, mint azelőtt. Akkor még az életnek értéke volt előttem, ma már csak teher, amelytől jobb volna szabadulni.

— Ne vesztse el végképp minden reményét, hátha az Isten még visszavezeti a hűtlen férfiut.

— Oh, lelki atyám! milyen nemes lelkű, hogy mindenáron meg akar vigasztalni! — felelt a leány megindultan. — De én már semmi jóban sem merek bízni!

— Bizzék csak az Istenben és még minden jóra fordulhat, felelt az öreg kecsgetető hangon. — Majd beszélék a jegyzővel és körözní fogjuk helyét, vagyoni állapotát, kilétét, aztán könnyebb lesz vele boldogulni. Addig is Isten oltalmába ajánlom, édes leányom!

Es eltávozott az őszi szürkületben, nagy botjával tapogatva végig az utat, melyet rövidlátó szemével nem látott.

A fiatal leány kék szeme hálásan kísért a távalodó alakot, aztán kezére hajtotta fáradt fejét és álmadozó lelke elszállt oda messze, a reménykedés tündérországaiba. Kétségbeesett szíve feléledt kissé, amint arra a lehetőségre gondolt, hogy talán meglátja a szeretett férfiut s tán megtér az hozzá ujt szerellemmel. Vagy tán hűtlen sem lett? Hátha valami nagy betegség tartja kötve valahol s ezért nem tud életjelt adni magáról? Vagy talán irt is, de elvesztett a levele?

Szíve túlaradt a szerelemtől; égő arcát tenyerébe hajtva, epedő vágygyal susogta: Oszkár, Oszkár! jobban szeretlek életemnél, bocsületemnél, mindenemnél.

A várakozás, a vékony reménykedés tartotta még benne a lelket. Oda ült a kis ablakhoz és nyugat felé nézett, a hol a nap vörös tüzben áldozott le. Ott, arra messze, ott van az ő hazája. Ott élnek, mozognak, küzdenek az ő honfitársai: ott beszélnek az ő dallamos édes anyanyelvén, és ott nyugszanak a hazai föld porhanyó rögében az ő áldott szülői.

Beteg szívében föltámad a honvágy szomja. Véghetetlen epedés szállott a lelkébe, mikor könyes szemével egy elkésett kis fecske repülését kísérte. Oh, te boldog kis állat! — sugta önfeledten és kinyujtotta feléje lesóványodott karjait, — te repülhetsz vissza a melegebb hazába, szeretteid közé; de engem az elhagyatottság hidege itt öl meg, az idegenben.

Kimondhatatlan vágy gyötrelme kerítette hatalmába egész valóját. Klepedő szíve, kiéhezett lelke, fogyó teste mind csak egy kívánságot lehellet: haza! haza!

Borzadva gondolt arra, ha talán itt, idegenek között érné utól a halál, ahol részvétlen emberek dobják le kegyelemből megásott földbe, és ahol közönyösen, nevetgélve fognak eljárni sirja fölött idegen nyelven beszélve, idegen cölökért küzve.

Oh, odahaza tán még a föld is melegebb, mely kihűlt testét takarja; még a nap is barátságosabban süt, még a virágok is színesebbek, mint a bizalmas suttogással szóló feléje minden: ismerünk, itt születettél, idevaló vagy, a mienk vagy!

Fejét lehajtotta az alacsony kopott ablak-

deszkára és képzelete elszállt sebes repüléssel Brémába, szülővárosába.

Sokáig álmodozhatott így ébren, maga se tudta, meddig. A komor őszi nap már szürkületre hajolt és zugó szél kerekedett, elseperve a letarolt sárga faleveleket arra, éjszaknyugat felé.

Vajjon eljut-e közülök egy is oda, az ő hazájába?

Vágyó szemmel kísérte a repülő madarat, mikor hangos kopogtatás hallatszott az ajtón. Egy pillanatra megrezent, megdöbbenő örömmel, de aztán keserűen mosolygott saját hiszékeny szíve fölött. Nem, „O” nem így kopogtat — gondolta szomorúan.

A kisbíró jött a községházától és valami írást hozott a jegyzőtől. Hivatalos írás, a körözvény eredménye.

Rémegő kézzel vette át, de nem merte addig fölnyitni, míg az idegen be nem tette maga mögött az ajtót. Szíve olyan lázasan dobogott, hogy még a lélekzetét is elfojtotta. remegő térdei alig bírták. Belefogódzott a magas támlájú székebe, hogy el ne essék.

Zugó fejjel, homályosodó szemmel nyitotta szét a hivatalos iratot. Azok a közönyös, egy kedvű kövér betűk neki életet vagy halált hirdettek.

Hosszu bevezetéssel, tekervényes hivatalos stílussal az volt pedig abban megírva, hogy az illető körözött egyéniség valódi neve Szilias Sándor és nem Szilassy Oszkár, sárosmegyei illetőségű, budapesti lakos, borkereskedési ügynök, nős, két gyermek atyja...

A szerencsétlen leány úgy érezte, mintha szívében hirtelen megszakadt volna valami. Hörgő, kinos sóhajtással zárta le megtört fényű szemét és apró fehér fogai úgy ráharaptak megkékült alsó ajkára, hogy abból hirtelen kibugygyant a vér. Érezte, hogy eszméletét veszti de azt már nem érezte, mikor levágta fejét az ágy faragott lábába, mely hosszú, nagy sebet ejtett rajta.

Két hideg, deres őszi nap mult el azóta és a lucskos eső és köd végtére elhúzódott lassan, hogy helyet adjon egy kis hideg, de ragyogó verőfénynek.

Az öreg, törődött plébános is neki indult rendes utjának, hogy a betegeit és ügyefogyott szegényeit látogassa. Bekopogtatott a Kardosék házába is, de az utcai lakás be volt zárva és zörgetésére nem kapott feleletet. Hallgatódzott, de siri csend volt mindenfelé.

Vissza akart fordulni, de valami homályos érzés megállította. Hátha valami baj van odabenn? De hogyan lehetne bejutni? Az öreg parasztasszony sincs itthon, aki legalább valami felvilágosítást adhatott volna.

Tűnődve, látovázva állott sokáig, aztán elment, sorra látogatta betegeit és visszajövet ismét benézett.

Eppen akkor jött haza az öregasszony.

— No, Kati néni, hogy van a beteg? — kérdezte barátságosan.

— Én bizony nem tudom, tisztelendő ur! — felelt a vén asszony, miután alázatosan kezelt csókolt, — nem érek én rá ilyen frajtlak után járni. Reggeltől estig künn dolgozom a réten, burgonyát szedek, én miattam akár föl is — hirtelen elnyelte a drasztikus kifejezést és kijavította magát — akár meg is boldogulhat!

— Elég nem jól van! — felelt az öreg pap feddőleg. — Nem ilyen felebaráti szeretetről prédikálok én mnguknak!

Mikor benyitott a füledt, alacsony szobába rémülve hajolt le a földön heverő leányhoz, kinek halántékát sűrű, aludt vér fedte.

— Hisz ez a szerencsétlen gyermek egészen ki is hült már, meghalt! — kiáltott fel megbotránkozva. — Hamar fusson! át az orvosért, szívtelen vén banya!

Az öreg asszony ijedten lábolt el és csakhamar visszatért az elhívott orvossal, aki neki-foháskodva hajolt le és megtapogatta a hideg tetemet, felhuzgálta a selymes szemhéjakat és cynikusan mondá:

— Ez bizony beadta a kulcsot.

— Meghalt? — kérdezte a plébános szigorúan.

— Meg bizony, tökéletesen. Tán még az utolsó itélet trombitája sem ébreszti föl többé!

— Különös tréfás kedvben van doktor ur, ami pedig nincs itt helyén, — felelt az öreg

pap összeráncolt szemöldökkel, a méreg következtében halt-e meg?

— Nem hiszem; de a szíve, annak volt valami bibije ezek a bolond németek mind olyan érzékenyek! — avval ment egy kicsit a korcsnába — pihenni.

A vén asszony is elsomfordált, csak az öreg pap maradt ott a szegény halottonál, hogy térdre hullva, imádkozzék annak a szegény kis eltévedt léleknek az üdvéért.

Ugy sem volt más senki, aki egy Miatyánkat mondjon érte széles e világon!

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1901. évi június hó 23-án:

Délután 3¼ órakor, fél árrakkal:

Nagy Varieté előadás.

MŰSOR:

1. Nyitány. Előadja: a színházi zenekar.
2. Magánda Bocaccioból. Énekli: Arkossyné Z. Olga.
3. Hölgyek panasza. Költemény Losoncytól. Szavalja: Angyal Ilka.
4. Hanri valzer és magyar népdalok. Énekli: Arkossy Vilmos.

Ezt követi:

UNTHAN C. H.

kéznélküli művész szenzációs mutatványai.

VÉGÜL:

A törpék előadása.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árrakkal:

A virágfakadás.

Vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Murai Károly.

SZEMÉLYEK:

Kovács Péter Bács Károly. Nelli Komlósy I.
Márta, neje. Bácsné. Laci Szőke S.

Ezt követi:

UNTHAN C. H.

kéznélküli művész szenzációs mutatványai.

VÉGÜL:

A törpék előadása.

Kezdete 8 órakor.

Szeszüzlet.

— Junius 22. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12:30-13- korona mmázsánkent.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.03
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsiról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnág este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről sv. r.	8.05
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeség sv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Kerpel-Izsó 40,000 kötetes kölcsonkönyvtárába

Aradon, Ártzel Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

a következő

ujdonságok és pótlások érkeztek.

Zola: A munka, *Theuriet*: Gyötört szívek, *Szász K.*: Gavallér politikusok, *Prévost*: Lea, *Kupa*: Jó szerencsét, *Tolnai*: A grófnő ura, *Hahn-Hahn*: Mária Regina, *Braddon*: Pókhalók, *Bolander*: Berta királynő, *Csiky*: Két szerelem, *Gulyás*: Mozgó fényképek, *György A.*: Piros, mint a rózsza, *Koncz*: Szomorú órák, *Oldal*: A két árva, *Szegfű*: A mire a mama nem gondol, *Vas G.*: No még egyet nevéssünk, *Scheilds*: Apró elbeszélések, *Déry*: Az első sztrájk, *Richter*: Képek a szoc. dem. jövőjéből, *X.*: Hedvig és Andor utazása Rómába, *Györy*: Az első öreg béres, *Michelet*: A tenger, *Mortar*: Cox és Box, *Sipos*: A puszta menekültjei, *X.*: II. Pus pápasága, *Nemzeti Almanach 1841-42.* Reményay Árpád és Hon, *Kövér*: Színművei, *Vachot*: Magyar Thalia, *Kecskeméthy*: Éjszak-Amerika 1876-ban, *P. Szathmáry*: Rossz asszony várát veszti, *Tisza E.*: Nagy és dicső emberek, *Gyöngyösi L.*: Arany élete és munkái, *Szigmeth*: E magas Tátra, *Monczieff*: A szegénylős, *Bayle*: Az csernyő stb. stb.

Németben: *Biernatzki J. C.* Die Schiffbrüchigen, *Anzeugruber*: Feldrain, *Ziemen*: Umwege, *Wachter*: Hessenprozesse, *Haupt*: Lichtenstein, *Memini*: Lydia, *Zolling*: Reise um die Pariser Welt, *Raimund Golo*: Gebr. Spaltung, Schloss Elkrath, Ein neues Geschl, Zweimal vermählt, Liebesfreud, Bürgerl Blut, Kein Vertrauen, *Reichenbach*: Die Freier der Wwe, *Zabellitz*: Die Tante aus Sparta, *Theuriet*: Unter Rosen, *Benitzky*: Rang u. Geld, *Braden*: Millards Verhängnis, *Demall*: Vor Thorschluss, *Gersticker*: Das sonderbare Duell, *Gersdorff*: Auf gefahrvollen Pfaden, Hochgeboren, *Neumann-Strela*: Prias Lischen, Junker, Frühlingsstürme, Die Klosterschülerin, Höhere Harmonie, *Junghaus*: Die Schwiegertochter, *Marni*: Pariser Broschken, Stille Existenzen, Das Ende vom Lied, *Wachenhusen*: Cousine Ella, Monaco, Mylady, *Wolzogen*: Der Tronfolger *Verga*: Meister Motta, *Turgeniew*: Dunst, Klara Militsch, Der Steppenjunker, *Savage*: Meine offizielle Frau, *Farina*: Für Leben u. Tod, *Heiberg*: Zwischen engen Gassen, *Klinkowström*: Der Artschwinger, *Ortmann-Reinhold*: Schatten der Vergangenheit, *Dreyfus A.*: Fünf Jahre meines Lebens, *Multatuli*: Max Hawelaar, *Tolstoj*: Gott und Die Unsterblichkeit, Der Sinn des Lebens, *Sinkiewitz*: Ohne Dogma, Folget ihnen nach, Die Kreuzritter, stb. stb.

Ifjusági iratok: *Mouton*: Cougourdan Márius, *Gál*: Aranyos kód, *Baron*: A végrendelet, *Siker*: Pártos Matyi, *Edvans*: A kincses szigetek, *Donaszy*: Óserdőkön, Forgó bácsi újabb művei, *Benedek*: Történetek, *Baróthy*: Addig jár a korsó, *Tutsek*: Évike vándorlásai, *Nagy*: A 101-ik árva stb. stb.

Kölcsöndij közönséges havi bérletre 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér. A kölcsöndij a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér. A könyvek újak és tiszták. Az összes jegyzékek ingyen. Vidéki bérletek is előnyös díjak mellett eszközölhetők.

NAPIREND.

Junius 23. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Ediltrud. — Protestáns naptár: Ediltrud. — Görög-keleti naptár (junius 10.): Sándor. — A nap kél 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold kél 11 óra 33 perckor, nyugszik 11 óra 18 perckor.

Junius 24. Hétfő. Róm. kath. naptár: Keresztelő János. — Protestáns naptár: Keresztelő János. — Görög-keleti naptár (junius 11.): Bertalan. — A nap kél 3 óra 48 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold kél délután, nyugszik 11 óra 42 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760.0 milliméter, délután 2 órakor 759.4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $9^{\circ} + 17.0$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 24.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EK. 2, délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hőemelkedés, helyenként csapadék, zivatar. Szabadságsarcai emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Junius 23. Az Aradi Nemzeti Szövetség közgyűlése. — Az aradi vas- és fémmunkások szakszerveletének júniálisa (Csálai erdő.) — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének mükedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Arená-épület.) — A kisjenői izraelita népiskola növendékeinek júniálisa (Háda erdő.) — Az aradvidéki iparegyesület alakuló közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.)

Junius 24. Országos polgármester-kongresszus Aradon. — Az aradi polgári fiúiskola zászlószentelése és táncvigalma (Városliget.)

Junius 27. Hegyközségi gyűlés Paulison délelőtt 8 órakor.

Junius 28. Hegyközségi gyűlés Kuviban délután 5 órakor.

Junius 29. Az öreg munkaképtelen elaggott iparosokat segélyező Rudolf-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.)

Junius 30. Az aradi közműves segédmunkások önképző szakszerveletének júniálisa (Csálai erdő.)

Julius 1. Az aradi királyi főgymnasium VIII. osztályát végzett ifjuságának táncvigalma (Városliget.)

Julius 7. Az aradi könyvnyomdászok szakszerveletének júniálisa (Csálai erdő.)

Julius 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése.

NYILTTÉR.*

Az Országos Szálló-oltvány telep (felszámolás alatt) Aradon, részvényeseinek ezuton hozza tudomására, hogy az alaptökből ez évben

8°-ot

fizet vissza az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár e hó 17-től kezdve, a részvények felmutatása mellett.

Ma vasárnap, június 23-án

Kass Béla

sőresarnokának

kerthelyiségében

kedvezőtlen idő esetén

a teremben

katona zene

hangverseny.

Kezdeté 8 órakor.

Szemüvegek, orrosipetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javitások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközöltenek.

Az Aradi Közlöny nyomdájában

2 szedő és 1 könyvkötő fiu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Olcsóbb mint bárhol!

HAZAI IPAR.

Mindenféle férfi, női és gyermek
cipők.

KÉZIMUNKA.

Kemény és puha kalapok

legújabb formákban, minden árban.

Dus választék, szolid kiszolgálás.

KUTÁNYI I.

Aradon, Vörösmarthy-utca 1. szám,

a színházi söracsarnokkal szemben.

335. Telefon 335.

64

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás
dobozokban.

Svábok, Bolhák,
Rusznik, Legyek,
Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres
dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Gaál Lipót

látészorész

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látesővek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), láz-
mérők orvosok számára, stereoskopok, pantoskopokból. Nagy választék stereoskop kepekből. Az orvos által elő-
írt szemüvegek és orrosipetők pontos meret után kész-
szülnek. 742

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda
Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, suly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdémben termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítsem.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Naponta friss fajtojás.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kelően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó china vasbora betegcimmél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápory Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárban az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hidegvizgyógy mód

gyomor- s bélzavarok, vérszegénység, kezdődő tüdőcsúcsurut ellen. Egyes fürdő 50 kr., 15 fürdő 6 frt, havi bérlet 10 frt.

Szénsavas fürdő

szív- bajok, gerinczvelő bajok, ideggyengeség ellen. 15 fürdő 18 frt, 1 fürdő 1 frt 50 kr.

Villamfényfürdők

Pöstyén, Lukácsfürdő, Herkulesfürdő, Felixfürdő helyett rheuma (csúsz), köszvény, idegzsábák, elhízottság ellen kitűnő sikerrel használhatók. 1 fürdő 1 frt 25, 15 fürdő 15 frt.

Svéd gyógytorna

görbe hátú, rossztartású gyermekek edzésére. Díj megegyezés szerint.

Belégzések

fenyőkivonat v. sooleval 1 belégzés 80 kr. 15 belégzés 10 frt.

Napfürdők

direct e célra magas kerítéssel elkülönített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csúzosak, elhízottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Dr. HECHT orvosi intézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. szám.

Allandó orvosi felügyelet.

Telefon 270.

Külön orvosi díjazás nincs.

Huzás holnapután

1901. június 25-én.

Főnyeremény

30.000 korona értékű.

**Concordia sorsjegyek
á 1 korona.**

Ajánlja:

Az Aradi ipar- és népbank és
Wallfisch Ármin

ARADON.

384

M. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

16621—1901. II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Arad állomáson létesítendő két rakodó építési és leadási áruraktár bővítési munkáira ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok 1901. évi június hó 28-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének titkárságánál nyújtandók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi június hó 27-én déli 12 óráig a rakodókra nézve 1000 kor., az áruraktárra nézve 2000 korona bánatpénzt kell a magy. királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Takaréppénztári betétkönyvecskék bánatpénzül el nem fogadtatnak.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok mind a két rendbeli létesítményre együttesen, vagy külön is tehetők.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát, tekintet nélkül a pályázás mérvére és az árakra az üzletvezetőség magának tartja fenn.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

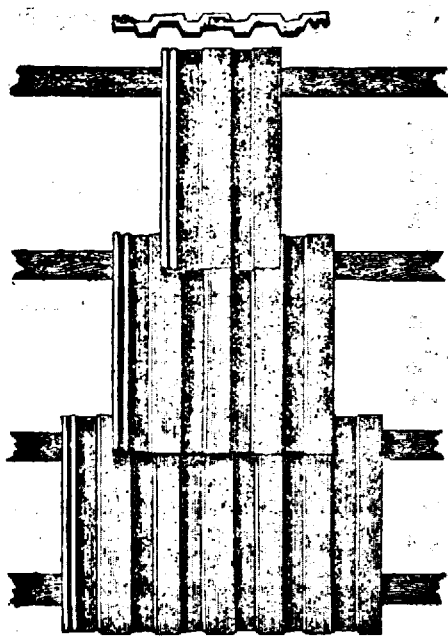
„Ajánlat a magy. kir. államvasutak Arad állomásán létesítendő magas építmények előállítására.”

A létesítendő építmények tervei a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet, ajánlati minta és az árjegyzékek mintái ugyanott 5 korona áron megszerezhetők.

Aradon, 1901. évi június hó 15-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem djazunk.)

Távirat:
Mittner József Arad.

Mittner József

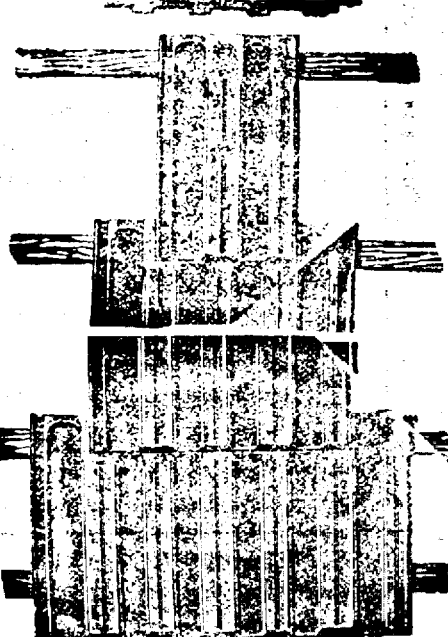
ARAD.

A BÓHN-FÉLE

szabadalmazott biztonsági

tető-cserepek

főraktára.

Telefon szám
89.

Arad és vidéke és az erdélyi részekre.

Az építőmester urak és az építeni szándékozó közönség szives figyelmébe ajánlom

az itt rajzban feltüntetett biztonsági tető-cserepet, mely fedő-nyaggal már eddig is szerencsés voltam bebizonyítani, hogy páratlanul előnyös minden egyéb tető-fedésre használni szokott anyaggal szemben és pedig:

1-ször azért, mert annyira könnyű, hogy bátran alkalmazható régi zsindegy fedelek átfedésére annélkül, hogy a fedélszéket feltűni kellene a tulterheléstől;

2-ször a Bóhn-féle szabadalmazott cserep prágánálva van, miért is a vizetnem veszi magába és így a fedélszéket soha nem engedi nedvesíteni, miáltal megóvja a korhadástól; továbbá nem rakodhatik le reá piszok, s nem monosodik be; mert az esőzés azt mindég csak lemossa és így örökösén csinos és tiszta marad, úgy, hogy még évek hosszu sora után is mindég ujnak néz ki; továbbá a javítás elő nem fordulhat, mivel szélvihár ellen minden egyes cserep a léczhez sodronnyal lekötethető, a gerincfedő cserepek pedig akként kapcsolódnak egybe, hogy a külsőleges habarcsali bekenés nemcsak hogy nem szükséges, de teljesen fölösleges. nem úgy, mint a régi fajú közönséges cserepeknél, amelyet minden 3—4 évben javítani, illetve habarccsal felkenetni kell, ami igen költséges, annyival is inkább, mivel a tetőni mászkálással is sok cserep török el.

Továbbá a fent elősorolt előnyeik kívül a Bóhn-féle biztonsági cserepekkel a fedés bámulatos olcsó, olyannyira, hogy \square -méterenként 70—85 krajczár közt váltakozva, kész fedőlet minden anyag, fuvar és munkabér általmi hozzáadásával, szóval egész átadva elvállalok és azt kívánatra minden előleg nélkül készíttetem vagy szállítom a biztonsági cserepeket 25—37 forintig ezer darabot minőségienként váltakozva, de a legolcsóbbért is a felelősséget elvállalok.

Szállítok továbbá közönséges fedélszerepet, kézvert és sajtolt téglákat is a legjobb minőségben és a legjutányosabb áron.

Végül arra vagyok bátor az építető közönség figyelmét felhívni, hogy most ujabban ismét felléptek Aradon a használatból már rég kizárt falcos-cserepek árusításával, amelyek annyira hasonlítanak a Bóhn-féle biztonsági cserepekhez, hogy azt a kevésbé szakértő közönség nem tudja az általam szállított biztonsági átfedő-cserepektől megkülönböztetni, miért is csak azt kérem Bóhn-féle biztonsági cserepeknek elősmerni, amelynek mindenikén Bóhn Kikinda, Zombolya vagy Lugos cég-nyomat olvasható, mert amelyen ez nem áll, az csak közönséges falcos-cserep, amelyeket a legelősmertebb szaktekintélyek kizártak a használatból, mivel nehezek, s az eső befolyik a padlásra és a fedélszéket elkorhasztja.

Végül minden legcsekélyebb cserepfedél javításokat a legjutányosabban és legpon-
tosabban végeztetem.

A nagyérdemű közönség szives megrendelését kérve, maradok

tisztelettel

784

Mittner József,

Arad, B. Választó-utca 17. sz.

☎ Telefon szám 89. ☎

Sokkal jobb mint a veres Putzpomadé

Globus - Putzextract.

Legujabb kitüntetése a párisi 1900. évi kiállítás arany érme. **Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., LEIPZIG és EGER.** Mindenütt kapható!

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkifinomott, teljesen ártalmatlan, vegyértékmentes és zairmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtinktát (mitesser) és minden más bőrbaját. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdö bájós arczsint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetői szöveg is az enyémmel megegyező. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek azimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nemlétságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felsőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykezérelti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Betegeknek és üdülőknek a legjobb gyógyhatású bor a valódi tiszta, 5 évnél idősebb természetes bor „Mavrodaphne“ 749

Görög Achaia borok.

Legfinomabb valódi természetes, tiszta, 5 évnél idősebb reggeli- és Dessert borok.

Fehér „Malvasia“ édes, „Achaia“ nem édes.

Raktárak Aradon:

Majda Árpád gyógyszer-tára, Kaesser kávéháza, Károlyi Antal és Lázár Gyula oszmege-kereskedése, Maosky Károly ozukrászdája, Püözi Miksa kávéháza, Vojtek és Weisz gyógyszer-nagykereskedése.

Főképviseletőség: C. J. Schrauth Wien, IX. Frankgasse 4.

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 596

7825—1901.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter önméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, valamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.“

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.“

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én.

Sarlot, főkapitány.

1714—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építésére, kezelésére és fenntartására 1899. és 1900. években tett kiadásokról és az azok fedezésére szolgáló bevételekről összeállított, a tek. közigazgatási bizottság által tárgyalt és helyesnek talált zárszámadás a folyó hó 15-től 30-ig hivatalomban közszemlére kitétetik, mely ellen ez idő alatt egyesek irásban felszólalhatnak s felszólalásukat hozzám benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 12-én.

Salacz, kir. tanácsos, polgármester.

Nyári ujdonságok.

Már most mérsékeltbb áron kaphatók az alant jegyzett cikkek:

- Szerb vászon fehér szines csikkal mtr. 16 kr.
- Åjour csalán vászon, finom izlésű minták mtr. 20 kr.
- Sima csalán battist mtr. 18 kr.
- 50 uj minta czérna zeffir mtr. 35 kr.
- Finom battistok mtr. 30 és 40 kr.
- Delainek uj minták mtr. 55 krtól.

Nagy választék

Pompadour selyem battistokban.

Mosó pongis.

Angol és mosó selyem vásznak.

Fürdő costumök.

Frottir köpeny és fürdő-sapkák.

Blousok.

Menyasszonyi kelengyék.

Férfi fehérnemüek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD,

Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Előpatak gyógyfürdő,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb báneológusai által a világ legelső érvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérbén, rászkor és kedélykorban, idegbajokban máj- és lépdagatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hőszám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és főenykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseivel, daganatnál, fehérfolyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, kőszvény és csüzbajokban.

Az ásványvíz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvíztüdők, hidegvíz gyógymód, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor, 60 fillértől fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fényves sétányok, olvasó, zongora és társalgó termek, Lawn-Tennis, tornászati, csónakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyiszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatóságai ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad. Előpatak, 1901. év május hó. 856

A fürdőigazgatóság.

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arcstíztartalmat bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcznak szép ifjú báját kölcsönöz. Ara 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajos.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérilliom és rózsaszínben tündöklő varázsszint kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ara 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításán, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerlára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeház zai szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

Balf gyógyfürdő.

Javaltva van: izom és ízületi csúz, csuzos hűdésék, kőszvényes ízületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmergezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Kénes fürdők, Villamos vízfürdők (Dr. Gärtner módszer), Villamos fényfürdők, Kénes-vasas lapfürdők, Dr. Reiter-féle száraz légfürdők, Hidrogénvízgyógyintézet.

Vese és hólyagbántalmaknál kiváló gyógyhatásu, kellemes és üdítő lithiumos savanyuvíz.

Felvilágosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága. (Sopron mellett.)

Balf, 1901. június 19-én.

Balf gyógyfürdő igazgatósága.

Legtökéletesebb és legtartósabb hűtőkészülék. Szabadalmazott „Villám” jégszekrény és pincze gyártja a feltaláló

Bucsanycz József

ácsmeester és építési vállalkozó

Budapesten, X., Kőbányai-ut 44-46.

Az új jégszekrények minden tekintetben felülmúlják az eddig használatban levő készülékeket.

A „Villám” jégszekrény kiválóbb előnyel: Minden alkatrésze teljesen fából készült és csakis a lecsurgo víz lefolyására van alul bádogtartálylyal ellátva. Ezen berendezés egyenletes, tiszta levegőt nyújt és mert a falak nincsenek bádoggal kipárnázva, nem izzadnak és így a szekrényben hűtött anyagok nincsenek rothadásnak kitéve.

A „Villám” jégszekrényben 70 százalék jégtakarítás érhető el.

A „Villám” jégpincze az amerikai jégpincze rendszerén alapszik, de annál tökéletesebb, mert a jég a külső levegőtől kettős réteggel, a talajtól pedig a hőszigetelő rétegen kívül légréteggel van ellátva.

A jégpadlás időnyenként legfeljebb 25 százalék.

A „Villám” jégszekrények és jégpinczék sokkal olcsóbbak, mint a most használatban levő régi rendszerűek. 336

Tervekkel és költségvetésekkel kívánatra díjmentesen szolgál a feltaláló:

Bucsanycz József

Budapest, X., Kőbányai-ut 44-46.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad,

Andrassy-tér

14. szám.

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomero szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

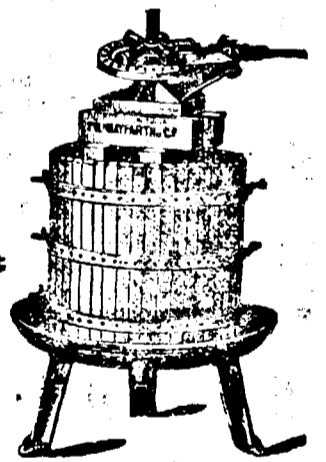
Szőllő és gyümölcs zuzók

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek

Szőllő és gyümölcs őrítők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szab. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlő-vessző permotezők.

szőlő őrítők.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legujabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartóság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka- idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket szén- és szalmaprések- kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarostók, triarok, ekék, hengerek és boronákban a legujabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntődéék és vashámorművek

Alapított 1872.

750 munkás.

HÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntette több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek. 844

Olcso keritések. Olcso keritések.

HAIDEKKER SÁNDOR sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapest, VIII. kerület, Ullői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: szabadalmazott Hungária-fonatokat darabonként 60 és 70 fill., gép- és kézi sodronyfonatokat, tüskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kiviteli kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyszintén diszes virág- és gyepterítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá föld- és kavicsrostákat: szőlőbogyó-rostákat, magtárákrostályokat; ökörszajkosarakat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hegereket, valamint régi választóhengereknek sodronyköpenyvel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelelőrostákba. 393

Árjegyzékek és költségvetések ingyen. Jutányos és pontos kiszolgálás.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkekre olcso kölcsönök azonnal adatnak és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasúti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasúton érkezett árúkra reexpeditio-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcso díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük. 835

Vasúton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségnek, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Együletnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdávé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. Serail-szappan egy drb. 30 kr. Serail-hőlgypor egy doboz 70 kr. Kitűnő és valódi Epezsappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezrek mennek Karibadba holott ezt a czéli itthon is elérhetik Rozsnyay M.

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTVÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapest: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyser-tárában, valamint minden magyarországi gyógyser-tárban.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyser közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 230

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Tejlesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőratka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbort simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyser-tárban Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyser-tára Budapest, VI., Váci-körút 17.

Árlejtési hirdetmény.

Szemlak község előljárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a szemlaki község-ház javítására 1748 korona 57 fillér engedélyeztetett.

Miért is felhivatnak mindazon vállalkozók, a kik ezen munkát teljesítését elvállalni óhajtják, hogy az 1901. évi július hó 4-én d. e. 10 órakor tartandó versenytárgyalásra jelenjenek meg, vagy pedig írásbeli ajánlatukat tegyék meg.

Az árlejtési feltételek alólírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szemlak, 1901. június 20.

Bedrich Lajos. Hay András. jegyző. bíró.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvos tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyarországgal egyenlő alkalmatosság

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-szűmör, koszos álódi kütegek, ugyszintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-uzódás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappant magunknál és az emert védjegyre való ügyetlenség kerülök. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmazatik a kátrányszappan helyett a Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyógyobb kátrányszappan az arczbőr tisztátalanságai eltávolítására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felhasználható, meszede és furdászappan mindennemű használattal föléli.

Berger-féle glicerin-kátrányszappan 25% glicerin tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak keskeny szalaggal együtt 30 kr.; dobozban 3 drb 1 frt, 6 drb 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők Benzoe-szappan a bőr finomítására, borax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő szűdő-szappan és fenyő-piper-szappan, Berger-féle gyermek-szappan azaz egy kis részére (25 kr.) lehtályos-szappan rheuma és arczvörösség ellen, szepiő szappan igen hatható, Tannin szappan lábuzadás és hajkibullás ellen. Fog-szappan köcsögben, 1. sz. rendszer fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután színtelen hatástalan szappanok vannak, gyár és főraktár: G. Hell & Comp. Troppan. Iráskönyv: Kátrányos és szappanos gyógyser-tárban Csabán, II.

395/901. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Néhai Hirschmann Józsefné született Berger Rozália hagyatékához tartozó, a hagyatéki leltár 559—590. tételei alatt felvett butorokból és pénzberendezési tárgyakkal álló ingóságok 1901. (ezerkilencszázegy évi június hó 28 (huszonnyolcadik) napján délután 3 (három) órakor a helyszínén, Aradon Poltura külváros Libásdüllő 23. szám alatt megtartandó nyilvános árverésen közbenjöttömmel a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatni fognak.

Kelt Aradon, 1901. (ezerkilencszázegy) évi június hó 22 (huszonkettedik) napján.

Beles János,
kir. közjegyző.

858

272—2. P. V. szhoz.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járás mint hagyatéki tekintetes bíróságnak 1901. évi P. V. 272—2. számú végzése nyomán ezennel közhírré tétetik: miszerint a néh. Dinter József mű és kereskedelmi kertész aradi volt lakos hagyatékában 23 tételtől 33 tételig bezárólag leltározott a Dezső-utcza 12. és 14. sor számok alatti telkeken találtató üvegházi disznóvénnyek, különféle gyümölcs, fenyő és diszfa cseméték, diszbokrok, kerti eszközök, üvegházi anyagok sat. f. évi június 28-án d. u. 2³/₄ órakor a helyszínén Arad bv. Dezső-utcza 12. illetve 14. sz. alatt önkéntes nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el és átadatnak.

Kelt Aradon, 1901. évi június 20-án.

851

Simon Gábor,
leltározó jegyző mint
kiküldött.

8375—1901. khsz.

Hirdetmény.

Krizsán János aradi lakos a Nagyváradi-ut 12. sz. a. telken egy kereskedelmi faterlep felállíthatására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XII. t. cz. 27. §-a értelmében, a telep helyszín tárgyalására határidőül f. év június hó 25-én d. u. 8 órája kitűzetik, amelyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak, azon észrevétellel, hogy a telephelyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyosztályánál f. évi június hó 25-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek irásában ugyanott, élő szóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert a mennyiben ilyenek nem emeltetnének, s ha köztekintetek gátólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény. 30 §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1901. évi június hó 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

Hidegvizgyógyfürdő

— ARADON, Zrinyi-utca 5. szám. —

Alapított 1892-ben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kényelmesen berendezett

fürdőm reggeli 5 órától esteli 8 óráig

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

A hidegvizgyógymód minden neme (Kneipp-féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető.

Külön berendezett, kitűnő hatású

oroszgőzfürdő

Ezenkívül **meleg kádfürdőkkel** is rendelkezem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam

763

kiváló tisztelettel

Posch Károly.

1935—1901. mp.

Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak 1901. évre vonatkozó egyénekenkénti kivétési lajstromait az 1890. évi I. t. cz. 23. §-a értelmében 1901. évi június hó 20-tól kezdődő 15 napi közzemlére kiteszem s erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a kivétési lajstromokat a közzemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik s az elleni felszólamlásaikat hozzám ugyanezen idő alatt benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 18-án.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

80356—22642. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson f. évi június hó
Bpest ny. p. u. 27-én d. u. 3 óra
Budapest, 1901. évi május hó 21-én.

Az igazgatóság.

Városi és megyei telefon sz. 10.

Hoffmann Sándor

A „FECSKEHEZ”

A „FECSKEHEZ”

A DIVAT-ÁRUHÁZA ÉS SZÖNYEG-TELEPE

Színház-épület. A R A D, Színház-épület.

Gyermek ruhácskák és kötények remek kivitelben.

Friss árukból álló nagy raktáramat a m. t. vásárló közönség különös b figyelmébe ajánlom. Elvem olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni, tehát mindenki, ki készpénzért óhajt vásárolni, 5% pénztári engedményt vehet igénybe.

(100 forintos vásárlásnál 5 forint megtakarítás.)

Női ing-blousok csak 99 krajczár darabja.

Csipke díszek meglepő szép kivitelben, legnagyobb választékban és jutányos árakban.

Öcassió! gyönyörű szép crettok és batisztok nagy választékban érkeztek, 25, 27 és 81 kr. méterenként.

Nyári keztyűk párja 17 krtól feljebb.

Napernyők 1 frt 50 krtól feljebb, a legszebb kivitelben.

Övek és csattok 35 krtól feljebb, legújabb divatu formákban.

Fegyházi harisnyák árjegyzék szerint, elismert jó minőségben.

Francia delaine és batisztok meglepő szép mintákban.

Alapított 1845.

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe

tisztelettel ajánlja elősmert

legjobb minőségű árukat.

Nagy választék

bel- és külföldi

gyapju - szövetekből.

NEUMANN

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 154

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Veszek Zálogcédelákat!!

Ékszerárukat

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillióntok a legjutányosabb árban kaphatók!

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerésznél
ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

türt arany, ezüst, drágakövek, bárminemű ékszerárukat, a legmagasabb árban megvételnek vagy új tárgyra átcsereíttetnek.

Veszek Zálogcédelákat!!

Egy a jegyzői s anyakönyvvezetői teendőkben teljesen jártas

jegyzői oklevéllel bíró
egyén

Szemlak községnél mint községi

írnok

alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 1000 korona. Mellékjövödelme szorgalmától függ.

Szemlak, 1901. június 20.

Bedrich Lajos, Hay András,
jegyző 553. bíró.

Nemes harci éneklő

kanári madarak,

mély és csengő hanggal. 8—20
márka árban utánvétellel küld

W. Heering

St. Andreasberg (Harz) 427.

Prospektusok ingyen.

Bámulatos újdonság!

325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tű simli brilliónt-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszlopka, 1 double-arany kezelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkész, 1 finom tolette-tűkör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az előírásitól.

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 677

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszadják.

Lakás kiadó.

5 szobás lakás

minden hozzátartozóval, esetleg nagy istálló is,

azonnal kiadó,

évi bér 350 forint.

Ugyanott egy

2 szobás udvari lakás

is kapható, évi bér 120 frt.

Halász-utca 27. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a I. évi nyári országos vásár július hó 5-én kezdődik s öt napon át, azaz 1901. évi július hó 9-ig bezárólag tart.

Aradon, 1901. évi június hó 3-án.

A városi tanács.

Eckert-féle
Edeleinte
természetes likör

hegyi gyógyfüvekből leparolva, kitűnő ízű gyomorerosító. Vadászatokon és utazásnál vízzel keverve üdítő hatással.

kitűnő házi szer.
Csász. és kir. szabadalmazott
likör-gyar,
Eckert Albert,
Grác.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, egyaránt gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek némben föloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilétkint 16 król fölfelé szállítanak és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, egyaránt utazás kivételre ingyen és bérmentve küldetik.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Homspous) divatos szabás

30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok

legujabb kivitelben.

Alapított 1875. jutányos árak! Telefon 238.

STERNA

Aradi nyomdarszévénytársaság könyvnyomdája.